

Årsmelding 2008

1 Styret

For perioden 1.9.2006-31.8.2009 har styret bestått av:

Gisle Roksund, Siljan, leder

Trond Egil Hansen, Bergen/Longyearbyen, nestleder

Helen Brandstorp, Tromsø

Karsten Kehlet, Finnsnes

Marit Hermansen, Namnå

Trine Bjørner, Oslo

Ståle Onsgård Sagabråten, Nesbyen

Varamedlemmer:

Arnfinn Seim, Rissa

Marte Kvittum Tangen, Tynset

Morten Laudal, Son

2 NFAs representasjon i legeföreningens landsstyre

Foreningen er for tiden direkte representert i Landsstyret med tre representanter gjennom Valggruppe 3 – allmenntmedisin.

For perioden 1.9.2007-31.8.2009 er følgende representanter:

Gisle Roksund

Helen Brandstorp

Marte Kvittum Tangen

Nestleder Trond Egil Hansen er representert i Landsstyret som medlem i Sentralstyret.

3 Medlemskap

Per 1.1.2008 hadde foreningen totalt 4 709 medlemmer, herav 24 assosierte.

Per 31.12.2008 hadde foreningen totalt 4 955 medlemmer, herav 44 assosierte.

4 Årsmøtet 2008

Referat fra Årsmøte i Norsk forening for allmenntmedisin 2008

Sted: Rica Seilet Hotel, Molde 9. april 2008

Det var 139 stemmeberettigede til stede i tillegg til gjester og sekretariat.

Til behandling forelå følgende saker:

Saksliste

1. Godkjenning av innkalling og møteledelse

Gisle Roksund åpnet møtet.

Mette Brekke og Hans Høvik ble **valgt** til møteledere.

Knut-Arne Wensaas og Marit Hermansen ble **valgt** til referenter.

2. Godkjenning av dagsorden

Dagsorden ble **godkjent**.

3. Leders tale, innledning til debatt

Leders tale

Gisle Roksund talte til årsmøte.

Leder beskrev utfordringene for allmennmedisin i årene framover med spesielt fokus på faglige og kunnskapsmessige konsekvenser av en sterk ekspansjon i spesialisthelsetjenesten de senere årene og behovet for allmennmedisinsk forskning.

Debatt

Debatten varte 1t 10 min, og det var 21 innlegg.

Debatten dreide seg blant annet om rekruttering til allmennmedisin, fastlegeordningen, samhandling med annenlinjetjenesten og allmennmedisinsk forskning.

4. Årsmelding NFA 2007

Møteledelsen gikk gjennom årsmeldingen punkt for punkt.

Det ble debatt på følgende punkt:

pkt. 5.2 Trond Egil Hansen innledet om Helsedirektoratets forslag om 3-årig plikttjeneste som erstatning for turnustjenesten. Styret fremmet følgende resolusjonsforslag:

Norsk forening for allmennmedisin vil uttrykke støtte til den norske turnustjenesten for leger og vil særlig understreke betydningen av at alle norske leger får erfaring med legearbeidet i primærhelsetjenesten.

Foreningen vil uttrykke sterk skepsis til Helsedirektoratets forslag om å erstatte dagens turnustjeneste med tre års plikttjeneste. Alle leger bør ha den kjennskap til allmennmedisin som dagens turnustjeneste gir, men foreningen er uenig i å innføre plikttjeneste av lengre varighet for alle leger.

Etter gjennomført plikttjeneste vil en lege etter EØS-regelverket ha rett til selvstendig allmennpraksis for trygdens regning. Derfor kan forslaget oppfattes å bygge på en forestilling om allmennmedisin som en kompetanse alle leger skal ha i bunnen, før eventuell videre spesialisering innen andre fagområder. Vi mener at dette vil svekke fagområdet og spesialiteten allmennmedisin, og derved tilbudet pasientene får hos allmennlegen. Vi vil påpeke at allmennmedisin er et fagområde som krever særskilt kompetanse, slik at det bør stilles krav til spesialitet i allmennmedisin for å arbeide selvstendig som allmennlege.

Vi er også bekymret over at direktoratets forslag innebærer en betydelig reduksjon av hovedutdanningen innen alle spesialiteter. Når pasientene våre har behov for utredning/behandling hos annen spesialist, trenger vi kompetente spesialister å samhandle med. De må ha den basiskjennskap til allmennmedisin som dagens turnustjeneste gir, men skal ikke være en kombinasjon av halvutlærte allmennmedisinere og halvutlærte innen sin spesialitet.

Resolusjonsforslaget ble **vedtatt** mot en stemme.

Årsmeldingen ble deretter **godkjent**.

5. Innkomne forslag

Det var ett innkommet forslag, fra Olav Thorsen og Svein Steinert. Svein Steinert innledet og fremmet følgende reviderte forslag:

NFAs styre pålegges av årsmøtet å arbeide for at det blir opprettet utdanningsplasser til spesialiteten i allmennmedisin.

Formålet er å styrke rekruttering og spesialistutdanning ved å tilby et strukturert utdanningsløp frem til spesialitet i allmennmedisin med konkurransedyktig inntekt uten å gå inn i en ordinær fastlegehjemmel eller stilling.

Det reviderte forslaget ble enstemmig **vedtatt**.

6. Forslag til vedtektsendringer

Styrets forslag til vedtektsendringer.

§ 3-4 Norsk forening for allmennmedisins infrastruktur

Nytt punkt

1. Honorarutvalg

Øvrige punkter endres fra 1-5 til 2-6.

Enstemmig **vedtatt**.

Ny paragraf:

§3-4-2 Honorarutvalg

Etter forslag fra valgkomiteen velger årsmøtet i partallsår et honorarutvalg bestående av to medlemmer. Honorarutvalget skal foreslå for årsmøtet satser for honorarer og utgiftskompensasjon for styrets medlemmer. Honorarutvalget legger frem sine forslag på ordinært årsmøte hvert år. Honorarutvalget velges første gang i ordinært årsmøte i 2008. Honorarutvalgets medlemmer kan ikke sitte i styret.

Påfølgende paragrafer endres fra (§3-4-)2-6 til (§3-4-)3-7.

Elisabeth Swensen fremmet forslag om tre medlemmer i honorarutvalget.

Styret endret sitt forslag til ... *bestående av tre medlemmer...*

Enstemmig **vedtatt** med styrets endring.

§ 3-2-3 Styrets oppgaver

Endringsforslag:

I fjerde underpunkt foreslås å stryke siste setning som lyder: *En avtroppende leder kan ikke søke stillingen som sekretariatsleder i de to første år etter at lederperioden er avsluttet.*

Punktet blir da:

- å inngå avtale med Legeforeningen om sekretariat og sekretariatsleder. Styret fastsetter instruks for sekretariatsleder i samarbeide med Legeforeningen. Styremedlem som søker stillingen som sekretariatsleder må fratrukket sitt verv.

Enstemmig **vedtatt**.

§ 3-4-6 Allmenntmedisinsk internasjonalt kontaktmøte (AIK)

Endringsforslag:

Styret kan oppnevne representant(er) til følgende internasjonale organisasjoner/verv

- Wonca World Council: Leder av Norsk forening for allmenntmedisin skal oppnevnes. Eksleder oppnevnes som observatør.
- Wonca Europe Council: Leder av Norsk forening for allmenntmedisin skal oppnevnes. Eksleder oppnevnes som observatør.

Enstemmig **vedtatt**.

§ 3-4-7 Allmenntmedisinske referansegrupper (ARG)

Endringsforslag:

Internasjonal fellesbetegnelse på ARG er: The Norwegian Network Groups for Development of General Practice, Boards in NCGP, med forkortelse NND.

Enstemmig **vedtatt**.

Administrative endringer til årsmøtets orientering

Kapittel 1 - Navn, formål og organisasjon

§ 1-1 Navn

Foreningen er en fagmedisinsk forening for allmenntmedisin i henhold til Den norske legeforenings (Legeforeningens) lover § 1-3 pkt. 3c) m.v. og bestemmelsene her.

Kapittel 2 - Medlemskap

§ 2-1 Opptak

Fastleger som ikke er spesialister i allmenntmedisin, er også obligatoriske medlemmer av Norsk forening for allmenntmedisin. Unntatt er fastleger som kombinerer allmenntmedisinsk med samfunnsmedisinsk arbeid eller arbeidsmedisinsk arbeid. Disse kan velge mellom fagmedisinsk forening for allmenntmedisin, samfunnsmedisin eller arbeidsmedisin.

Kapittel 3 - Organer

§ 3-1 Årsmøtet

Innkalling skal skje i annonse i Tidsskrift for Den norske legeforening, på foreningens hjemmeside og sendes medlemmene senest 4 uker før årsmøtet.

§ 3-4-3 Allmenntmedisinsk forskningsutvalg (AFU)

AFU består av leder, nestleder, 4 medlemmer, én observatør oppnevnt av Allmennlegeforeningens styre, og én observatør oppnevnt av Norsk samfunnsmedisinsk forenings styre.

Årsmøtet tok endringene til etterretning.

7. Regnskap for perioden 1. januar – 31. desember 2007

Gisle Roksund la fram regnskapet for 2007.

Kjell Mortmann-Moe ønsket budsjettet oppstilt ved siden av regnskapet til neste år. ”Andre kostnader” ble spesifisert.

Regnskapet ble **godkjent**.

8. Budsjettforslag 2009

Gisle Roksund la fram forslaget til budsjett for 2009 med et samlet underskudd på 230 000. Det ble problematisert at man budsjetterte med underskudd.

Budsjettet ble **vedtatt** mot en stemme.

9. Valg på underutvalg.

Valgkomiteens leder presenterte forslagene til sammensetning av utvalgene.

Allmennedisinsk utdanningsutvalg AU

Valgkomiteens forslag:

leder	Gabriele Nilsen
nestleder	Morten Laudal
medlem	Sverre Lundevall
medlem	Kine Cecilie Jordbakke (ny)
medlem	Peder Halvorsen (ny)
medlem	Torgeir Gilje Lid (ny)
vara	Annelise Skeie (ny)
vara	Robert Tunestveit (ny)
vara	Anne Korsæth (ny)

Valgt ved akklamasjon.

Allmennedisinsk forskningsutvalg, AFU

Valgkomiteens forslag:

Leder	Elise Klouman	vara: Anne Karen Jenum
Nestleder	Ole Rikard Haavet,	vara: Erik Werner (ny),

Valgt ved akklamasjon

Oppnevnte medlemmer:

Repr. Oslo **Atle Klovning (ny)** vara: **Arne Fetveit,**
Repr. Bergen **Sabine Ruths** vara: **Eivind Meland,**
Repr. Tr. h **Arnfinn Seim** vara:
Repr. Tromsø **Anna Luise Kirkengen (ny)**vara: **Knut Arne Holvedahl (Hasse Melbye i KAHs perm)**

Allmenmedisinsk kvalitetsutvalg, KUP

Valgkomiteens forslag:

leder Janecke Thesen
nestleder Gunnar Andersen
medlem Randi Kasin
medlem Sirin Johansen
medlem Frøydis Gullbrå (ny)
medlem Christian Mide (ny)
vara Inger Lyngstad
vara Bjørnar Nyen

Valgt ved akklamasjon

Allmenmedisinsk klassifikasjonsutvalg, AKU

Valgkomiteens forslag:

leder Anders Grimsmo
nestleder Ivar Mediås
medlem Torgeir Schmidt-Melbye

Valgt ved akklamasjon

Honorarutvalg (nytt)

Valgkomiteens forslag:

medlem Ole Rikard Haavet (ny)
medlem Signe Agnes Flottorp (ny)

I tråd med årsmøtet vedtak om tre medlemmer i honorarutvalget, ble følgende medlem foreslått fra salen:

medlem Peter Prydz (ny)

Valgkomiteens forslag, supplert med forslaget fra salen ble **valgt** ved akklamasjon

10. Fastsettelse av tid og sted for årsmøte 2009

Styrets forslag til tid og sted, 7. mai 2009 i Bergen ble enstemmig vedtatt

Gisle Roksund takket for et godt møte og engasjert debatt.

5 Styrets arbeid. Foreningens arbeidsprogram 2007-2009

Generelt

Styret har hatt 10 styremøter, hvorav ett som arbeidsmøte på hytte i Hemsedal. Styret har behandlet 217 saker. Referatene er publisert på NFAs nettsider, www.legeforeningen.no/nfa

Marte Lund Edvardsen ble ansatt som konsulent i medisinsk fagavdeling i Legeforeningen 1. april 2008. Hun har fungert som NFAs sekretær i ca 50 %. I tillegg til dette er hun sekretær for Allmenntmedisinsk forskningsfond, samt for styringsrådet for prosjektene Allmennlegetjeneste og psykisk helse. Styret vil takke for veldig godt arbeid!

Når det gjelder økonomi, vises til egen sak på Årsmøtet.

Leder og styremedlemmer har deltatt i en rekke møter og utvalg, se kap 6.

Styret har i foreningens andre år fortsatt brukt mye tid på å bygge organisasjonen, og har hatt møter med ulike underutvalg i foreningen.

De store sakene dette året har vært arbeid med den framtidige allmennlegetjenesten gjennom prosjektene Allmenntmedisin 2020, Legetjenesten i kommunene (Hdir), og Samhandlingsreformen (HOD). I tillegg til dette har foreningen deltatt i en rekke utredningsgrupper nedsatt av Hdir.

Styret har avgitt i alt 56 høringer, hvorav 11 felles med AF, se kap 7. Det er sendt ut 4 medlemsbrev.

I det følgende gis aktivitetskommentarer til arbeidsprogrammet som ble vedtatt på årsmøtet 26. april 2007:

Faget allmenntmedisin er i kontinuerlig utvikling i spennet mellom vitenskap og samfunn både nasjonalt og internasjonalt. Norsk forening for allmenntmedisin skal lede utviklingen av det allmenntmedisinske faget i Norge.

Prosjekt Allmenntmedisin 2020

Prosjektet ble etablert i 2007 for å bidra til tenkning om hvordan allmenntmedisinen bør utvikles i framtida. Styret har i 2008 sammen med AF nedlagt et betydelig arbeid med prosjekt allmenntmedisin 2020. Det ble arrangert et oppstartsmøte i januar 2008 med mange frammøtte kolleger. Fire arbeidsgrupper har utredet faget allmenntmedisin, kvalitetsaspekter, utdanning aspekter og ledelsesaspekter. Nestleder i NFA har vært prosjektleder, leder og et styremedlem er medlem av styringsgruppen. Det har vært avholdt flere felles arbeidsmøter med AF styret om arbeidets innhold og progresjon. Ved årets utgang var arbeidet i ferd med å slutføres for overlevering til Legeforeningens sekretariat og Sentralstyre, mtp Landsstyrebehandling i 2009 som en Legeforeningsrapport.

Legetjenesten i kommunene

Leder har sammen med andre representanter fra Legeforeningen deltatt i en Hdir oppnevnt arbeidsgruppe for utredning av framtidig legetjeneste i kommunene. Utvalget avga sin innstilling 28. november, Utviklingsstrategi for legetjenesten i kommunene, IS-1652. Det foreslås her en betydelig styrking av legetjenesten i

kommunene de nærmeste årene, se

http://www.helsedirektoratet.no/vp/multimedia/archive/00089/Utviklingsstrategi_f_89_669a.pdf.

Samhandlingsreformen

I tillegg til dette har leder høsten 2008 deltatt i ulike møter med arbeidsgruppe og deler av ekspertgruppa for Helseministerens ”Samhandlingsreform”, som etter planen skal slutføres som en Stortingsmelding juni 2009. En er svært fornøyd med at ministeren i dette arbeidet synes å legge til grunn en forståelse av behovet for en betydelig vekst av allmennlegetjenesten som et viktig fundament for den samlede helsetjeneste. Styret opplever at de allmennmedisinske foreningers samlede argumentasjon de senere år om behovet for en styrket allmennlegetjeneste, har fått gjennomslag på sentralt politisk hold. Hvilke virkemidler som så vil bli foreslått i stortingsmeldingen for å få til denne veksten, gjenstår å se.

Forebyggende helsearbeid

Foreningens policydokument for forebyggende helsearbeid

(<http://www.legeforeningen.no/id/128650.0>) har vært flittig brukt av styret.

Dokumentet har vært et viktig grunnlagsdokument både i Hdirs arbeidsgruppe for legetjenesten i kommunene, samt Allmennmedisin 2020. I tillegg til dette har styret brukt dette i en rekke ulike møter med Hdir og HOD, herunder også i forbindelse med Samhandlingsreformen. Styret opplever at myndighetene ønsker å styrke den enkelte helsearbeiders innsats på det forebyggende område på en tidvis ureflektert måte. På den annen side er ikke de samme myndigheters arbeid med befolkningsrettede tiltak alltid like synlig. Dette gjelder områder som fedme, mangelfull fysisk aktivitet, tobakksrøyk, og arbeid med risikofaktorer som forhøyet blodtrykk, kolesterol og glukose. Vi opplever til stadighet i møter med myndighetene å være de som må påpeke behov også for befolkningsrettede og samfunnsmedisinske tiltak.

Policydokumentet har vært en svært nyttig referanse i dette arbeidet.

ADHD

Styret forespurte Allmennmedisinsk Forskningsenhet i Trondheim om en vurdering av de kunnskapsmessige utfordringer og dilemmaer ved ADHD, sett fra et allmennmedisinsk perspektiv. Utredningen ble presentert på et kurs om samme emne på PMU 2008. Utredningen ligger her: <http://www.legeforeningen.no/id/148646.0>

Helsetjenester i apotek

Flere styremedlemmer (leder, Bjørner, Hermansen) har deltatt i ulike arbeidsgrupper i forbindelse med et arbeid som Hdir har trukket i gang under overskriften ”Helsetjenester i apotek”. Apotekerforeningens forsøk på å utvikle apotekene til arenaer for villscreening av glukose og kolesterol, samt legemiddelsamtaler uten obligat samarbeid med fastlegene, ble imøtegått. Vårt syn var sammenfallende med pasientorganisasjonenes syn.

Høringer

NFA har avgitt 56 høringer i 2008, det vises til kap 7.

Arbeidsgrupper

NFA har vært representert i 59 ulike arbeidsgrupper, se kap 6.

Faget skapes gjennom bevisst praksisutøvelse, akademiske og faglige aktiviteter. Styret ønsker å stimulere dette arbeidet i nær dialog med medlemmene.

Styret har i samarbeid med nettredaktør utarbeidet en nettside som er under kontinuerlig fornying. Utdanningsutvalget har utarbeidet en lenkesamling for arbeid med kurs på nettsiden (<http://www.legeforeningen.no/id/150218.0>). Styret har ved ulike anledninger deltatt med innlegg på Eyr. Det er sendt ut 4 medlemsbrev i 2008.

Høringsuttalelser, styrereferater, medlemsbrev og andre aktuelle nyheter legges fortløpende ut på nettsidene

Et viktig mål er å bidra til økt refleksjon og debatt om fagets utvikling. I dette arbeidet ønsker vi å styrke eksisterende møteplasser og bidra til å etablere nye.

Grunnkurs, lokale og nasjonale kurs, veiledningsgrupper og smågrupper er tallrike og sentrale faglige møteplasser for allmennlegene. Ulike medlemmer og deler av foreningen gjør her et særdeles viktig dugnadsarbeid, som er helt avgjørende for allmennlegenes videre- og etterutdanning.

Styret har videreført samarbeidet med Allmennelegeforeningen om ”de fire faste kurs” : Lillehammer, Geilo, Solstrand og Nord-Norgekurset. Utdanningsutvalget har etablert nytt kurs til erstatning for ”Legen og medarbeideren”. Styret har tatt ansvar for å arrangere emnekurset ved årsmøtearrangementet 2008 og 2009 i samarbeid med Allmennelegemedisinsk forskningsenhetene i Bergen og Trondheim, samt Nasjonalt kompetansesenter for legevaksmedisin.

Styret har etablert samarbeidsmøter for ledere i referansegrupper, hatt løpende kontakt med ledere i faste undervalg, hatt regelmessige møter med spesialitetskomiteen i allmennelegemedisin, og kontaktmøte for lokale representanter og kurskomiteer januar 2008. Styret har også hatt møte med veiledningskoordinatorene.

Styret arrangerte en felles tur for NFAs medlemmer til Wonca Europe kongressen i Istanbul med 50 fornøyde deltakere. Dette ga mersmak.

For øvrig vises til rapport for Utdanningsutvalget, kap. 8.3.

Styret vil arbeide for at faget utvikles og utøves uten påvirkning av kommersielle aktører

Styret har her videreført Legeforeningens politikk på dette området. Kursreglene ble endret på Landsstyret i 2008, slik at den enkelte fagmedisinske forening nå gis tillatelse til at det arrangeres utstillinger av medisinsk teknisk utstyr i tilknytning til ett av sine årlige møter som også gir tellende kurstimer (årsmøte, generalforsamling, vår-/høstmøte m.v.). Andre organisasjonsledd kan søke sentralstyret senest 2 måneder før kursstart om tillatelse etter samme kriterier.

Styret vil ta initiativ til at det iverksettes en bred utredning av behovet for ulike tiltak for å styrke rekruttering, kapasitet og spesialistutdanning i norsk allmennelegemedisin.

En viser her til Prosjekt Allmenmedisin 2020, spesielt vil en her vise til kap. om utdanningsstillinger, utdanningshjempler, veiledningskapasitet oa.

Styret vil samarbeide med Allmennlegeforeningen i tråd med avtalen av 18.10.04

Leder i NFA har regelmessig kontakt med AFs leder, har deltatt i de fleste av AFs styremøter. I tillegg har leder og nestleder i begge foreningene hatt to ledermøter gjennom året. Leder i AF har møtt på mange av NFAs styremøter, og AFs observatører i AFU, KUP og AU har deltatt i arbeidet i de respektive utvalg.

Styret vil søke å oppfylle formålsparagrafen i foreningens vedtekter slik:

Grunn- videre- og etterutdanning

Styrke kunnskapen om det særegne ved arbeid i allmennpraksis i grunnutdanningen sammen med de akademiske miljøene

Styret har på ulike arenaer god kontakt med akademiene. Leder har deltatt på Nasjonalt senter for distriktsmedisins møte i Bodø våren 2008. På dette møtet var det sterkt fokus på allmenmedisinens plass i grunnundervisningen. Etter styrets oppfatning er prosessene bak utformingen av grunnundervisningen altfor lukket i akademier og dekanater. Styret mener disse prosessene på en helt annen måte må åpnes for samfunnsdebatt og påvirkning fra andre enn de interne universitetsmiljøer, og at allmenmedisinens plass må styrkes ytterligere. Styret planlegger et møte om dette i 2009, i samarbeid med Nasjonalt senter for distriktsmedisin i Tromsø og UiO. Styret har også i 2008 arbeidet for å beholde utplassering i allmenmedisin i 10. termin, som også dette året så ut til å bli beskåret av økonomiske grunner.

Flere styremedlemmer og varamedlemmer (Bjørner, Seim, Brandstorp) deltar ved studentundervisning både i Oslo, Trondheim og Tromsø, og bidrar på ulikt vis i de faglige diskusjoner ved de ulike fakultetene.

I tillegg arbeider Helen Brandstorp med samarbeid om turnustjenesten utenfor sykehus i Finnmark sammen med turnusveiledere og Fylkeslegen, samarbeid om akuttmedisin kurs for samme turnusleger med Finnmarksmiljøet og Nasjonalt senter for Distriktsmedisin i Troms

Videreføre og -utvikle det eksisterende kurstilbudet i videre- og etterutdanningen

NFA har i samarbeid med AF besørget videre drift av de tidligere "ApIf kursene". I tillegg er ny Hovedkomité for PMU 2010 etablert. Utdanningsutvalget har etablert nytt kurs til erstatning for "Legen og medarbeideren", og har i samarbeid med spesialitetskomiteen og sekretariatet i Dnlf jobbet fram et system for lettere å holde oversikt over avholdte og planlagte kurs. Flere av styremedlemmene har ved ulike anledninger holdt innlegg på ulike emne- og grunnkurs.

En viser ellers til Utdanningsutvalgets arbeid, se kap. 8.3.

Arbeide for å styrke fagutvikling og utdanningstilbud for allmennmedisinsk offentlig legearbeid, herunder arbeid ved helsestasjon, skolehelsetjeneste, fengselshelsetjeneste, sykehjemsmedisin, samt legevaksarbeid

Styret i NFA leder prosjektet Legerollen i sykehjem, krav til kompetanse og eventuell formalisering av denne, og har vært representert i prosjektet Retningslinjer for godt legevaksarbeid. Utdanningsutvalget har arbeidet med ytterligere utdanningstilbud for allmennmedisinsk offentlig legearbeid. Styret har hatt kontakt med NORSAM om dette. Utover dette er flere av disse temaene innarbeidet i prosjekt Allmennmedisin 2020

Spesialistutdanning

Arbeide for at det blir et krav om å være spesialist i allmennmedisin for å kunne arbeide selvstendig som allmennlege

Sentralstyret har vedtatt at det bør bli et krav om å være spesialist i allmennmedisin for å kunne arbeide selvstendig som allmennlege. I arbeidet med legetjenesten i kommunene er dette arbeidet videreført. KS er tilbakeholdne i denne saken, og i sluttrapporten av dette arbeidet, ble det enighet om en ”arbeide for” formulering. Saken føres videre gjennom arbeidet inn mot Samhandlingsreformen, og selvfølgelig innenfor Allmennmedisin 2020.

Arbeide sammen med spesialitetskomiteen for å forbedre spesialistutdanningen, utrede muligheter for utdanningsstillinger og gjøre forløpet fram mot spesialisering mer strukturert

Det vises her også til vedtak på NFAs årsmøte i 2008. Saken er ført med stor tyngde inn i arbeidet med Legetjenesten i kommunene, Samhandlingsreformen og Allmennmedisin 2020. Statlige myndigheter ønsker dette, igjen er det KS som bremser, angivelig av økonomiske grunner.

Styret har et løpende og godt samarbeid med spesialitetskomiteen, og har deltatt i ulike arbeidsgrupper vedr. spesialistutdanningen.

Forskning, kvalitetsutvikling og etikk

Arbeide for at kunnskapsgrunnlaget for faget sikres gjennom allmennmedisinsk forskning uavhengig av kommersielle interesser, og at denne kunnskapen implementeres i praksis bl.a. ved å fokusere på innholdet i NSAMs teser

Arbeide for å videreføre ordningen med allmennpraktikerstipend, samt styrke Allmennmedisinsk forskningsfond og de allmennmedisinske forskningsenhetene

Styret har spilt en aktiv rolle i etablering og koordinering av de fire allmennmedisinske forskningsenheter, samt etablering og drift av Allmennmedisinsk forskningsfond (AMFF). Leder i NFA er styreleder i AMFF. Styremedlem Ståle O. Sagabråten er leder av Fagrådet i AMFF.

Ved to utlysninger i 2008 ble det til sammen bevilget kr14 312 700 til 30 søknader av totalt 41 innkomne søknader fra AMFF. NFA samarbeider tett med AF om avsetning av tilstrekkelig med midler til fondet i forbindelse med de årlige forhandlinger om

normaltariffen. AMFF har med dette vært av vital betydning for oppstarten av driften av AFene ved å bevilge disse forskningsmidlene.

Det er et kompliserende forhold at Staten til nå ikke har innfridd de forventninger de selv i forberedelsen til etablering av forskningsenhetene, har bidratt til å skape. Under planleggingen av AFene var det enighet om at enhetene raskt ville trenge 5 mill hver (dvs 20 mill) som basisfinansiering for å kunne utvikle kompetente og bærekraftige forskningsmiljøer. I forslag til statsbudsjett for 2009 foreslo staten en reell nedgang til 8 mill samlet. En videre substansiell fondsavsetning vil være avhengig av at Staten ser sitt ansvar og snarest styrker basisfinansieringen av AFene til et forsvarlig nivå.

I tillegg til dette har AFU gjort et betydelig arbeid med bl.a. allmennpraktikerstipendene. Det vises her til kap 8.1.

*Arbeide for å styrke den etiske refleksjon i allmennlegens kliniske hverdag
Stimulere til økt kritisk refleksjon om etiske spørsmål*

Styret vil her trekke fram arbeidet med NFAs policydokument for forebyggende helsearbeid, <http://www.legeforeningen.no/index.gan?id=128650&subid=0>. Styret har brukt dette dokumentet i ulike sammenhenger så vel i undervisning som inn mot myndigheter, i ulike arbeidsgrupper oa. Dokumentet er også spilt inn mot Wonca Europe Council.

Rett før jul ble NFA konsultert vedrørende en tobakkskampanje som Hdir skulle gjennomføre på nyåret 2009. Etter NFAs oppfatning kunne kampanjen virke krenkende og unødvendig skremmende. NFAs holdning var direkte medvirkende til at kampanjen ble vesentlig endret.

Karsten Kehlet har deltatt i to ulike arbeidsgrupper omkring temaet medisinsk etikk, se kap 6. Videre har Morten Laudal deltatt i arbeidet Veileder for beslutninger om livsforlengende behandling hos alvorlig syke og døende.

Arbeide for en samlet strategi for kvalitetsbedring av allmennmedisinen Arbeide for videreutvikling av allmennmedisinenes faglige innhold som grunnlag for relevante helsetjenester av høy kvalitet

Det vises her til det betydelige arbeidet som KUP og referansegruppe for praktisk kvalitetsarbeid i allmennmedisin, utøver. se kap 8. Arbeidet er ført videre innenfor Allmennmedisin 2020.

Legeforeningen og NFA v/ KUP deltar sammen med Kunnskapssenteret i et gjennombruddsprosjekt for implementering av kvalitetsindikatorer for allmennmedisin.

Organisering og utbygging av faget, herunder prioriteringsarbeid og samhandling med andre fagområder

Arbeide for at allmennlegeutvalgene og de lokale kurskomiteene fungerer som faglige nettverk

Styret har sammen med spesialitetskomiteen hatt samling med lokale representanter og kurskomiteer januar 2008, og har sammen med utdanningsutvalget bidratt til at de lokale kurskomiteer får enklere tilgang til praktisk hjelp i forbindelse med kursarrangement gjennom egen side på foreningens nettsider.

NFAs leder er leder i Styringsrådet for prosjekt allmennlegetjenester og psykisk helse, finansiert gjennom opptrappingsmidlene for psykisk helse. Ett av 8 delprosjekter her er utvikling av landets ALU og LSU.

Arbeide for å etablere nye referansegrupper der det er behov

Styret har etablert tre nye referansegrupper i 2008: sykehjemsmedisin, kognitiv terapi og MUPS.

Fortløpende arbeide for å klargjøre ansvars- og arbeidsfordeling mellom 1. og 2. linjetjenesten. Arbeide for at det blir et krav om praksiskonsulenter der det er hensiktsmessig Bidra til at PKO ordningen og andre samhandlingsarenaer får et bedre faglig grunnlag

Styret har i flere høringsuttalelser og arbeidsgrupper lagt vekt på samhandlingsaspektet mellom 1.- og 2.-linjetjenesten. Styret har videre samarbeidet med AF om PKO ordningen, og mener det er viktig å fylle på ”verktøykassa” for PKO-arbeidet, dvs bidra med innspill til faglig innhold i PKO-arbeidet.

Et hovedprosjekt innenfor Prosjekt Allmennlegetjenester og psykisk helse, er styrking og nyetablering av PKO-ordninger ved landets DPSer og BUPA.

Helsedirektoratet har i samarbeid med de regionale helseforetakene utarbeidet prioriteringsveiledere for spesialisthelsetjenestens forskjellige fagområder. Veilederne skal benyttes av spesialisthelsetjenesten ved mottak av henvisning og være et verktøy i prioriteringsarbeidet. Veilederne er utarbeidet av nasjonale arbeidsgrupper, med en gruppe for hvert fagområde. Til hver arbeidsgruppe har NFA rekruttert en allmennlege. Disse veilederne kan være nyttig for fastlegene når de skal henvise pasienter til spesialisthelsetjenesten. I veilederne fremgår det hvilke medisinskfaglige forhold spesialisthelsetjenesten finner relevante når de vurderer henvisningene.

Helsedirektoratet utarbeider Nasjonale handlingsprogrammer med retningslinjer for diagnostikk, behandling og oppfølging av pasienter med ulike typer kreft. Det har vært en viktig intensjon at handlingsprogrammene også skal inneholde anbefalinger for allmennlegenes arbeid med kreftsykdom. Dette har lyktes i ulike grad i de handlingsprogrammene som foreligger. Vi har fremholdt at allmennlegerepresentasjon i arbeidsgruppene er essensielt for å rette oppmerksomheten mot alle deler av pasientforløpet for å få etablert mest mulig helhetlige og effektive pasientforløp, og fått tilslutning til det fra Helsedirektoratet. Dette arbeidet ble startet i 2005, før NFA ble opprettet, og allmennleger til de første handlingsprogrammene arbeidsgrupper ble oppnevnt av Allmennlegeforeningen. Ansvaret for å rekruttere allmennleger til arbeidsgruppene er siden overført til NFA. Det er fortsatt behov for å rekruttere flere allmennleger til dette arbeidet.

For øvrig viser en til Allmennmedisin 2020.

Bidra til økt bevissthet om prioriteringer i helsevesenet

En viser til prosjekt Allmenntmedisin 2020.

Internasjonalt arbeid

Foreningen skal gjennom Woncas ulike organisasjonsledd og Nordic Federation of General Practice delta i det internasjonale arbeidet med fagutvikling innen allmenntmedisin

Leder har deltatt på Wonca Europe Council i Istanbul og i NFGPs årlige møte i København. I Istanbul ble NFAs policydokument for forebyggende helsearbeid presentert for WE Council, og NFA er representert i det videre arbeidet om et slikt policydokument for WE. I København ble det etter et norsk initiativ startet en debatt om språk på de fremtidige nordiske kongresser i allmenntmedisin. Kongressen har i løpet av få år utviklet seg fra å være en kongress på skandinavisk til å bli en kongress på engelsk uten formelle vedtak. Etter styrets oppfatning, bør det arbeides for å få til en rimelig balanse mellom engelsk og nasjonale språk på de framtidige kongressene.

Norge skal arrangere nordisk kongress i allmenntmedisin i Tromsø 14.-17. juni 2011. En hovedkomité er etablert, og forberedelser er i gang.

For det øvrige internasjonale arbeidet, vises til kap 8.5.

Arbeide for at internasjonale møteplasser gjøres uavhengig av legemiddelindustrien

Foreningen har bidratt til å utforme internasjonale retningslinjer for allmenntlegenes relasjoner til legemiddelindustrien gjennom Wonca Europe Council. Nordisk kongress i allmenntmedisin i Tromsø i 2011 vil bli arrangert i tråd med gjeldende retningslinjer i Legeforeningen.

En viser også til NFAs fellestur med 50 medlemmer til Wonca Europe kongressen i Istanbul i august.

Debatt og opplysningsarbeid

Stimulere til faglig debatt blant medlemmene og delta i offentlig debatt

Styret har deltatt med innlegg på Eyr, og har i flere intervjuer i ulike media fremmet foreningens holdninger og syn.

6 Faglige aktiviteter, representasjon

6.1 Styrets medlemmer

Gisle Roksund (leder)

Verv/prosjekter

- Landsstyrerepresentant for NFA
- Leder styret i Allmenntmedisinsk forskningsfond
- Leder styringsråd Prosjekt Allmenntlegetjenester og psykisk helse
- Nestleder styringsgruppe prosjekt Allmenntmedisin 2020

- Nestleder FaMe-gruppen
- Styremedlem ELIN-prosjektet
- Medlem i Utredningsgruppe Legetjenesten i kommunene, Hdir
- Medlem arbeidsgruppe Helsetjenester i apotek, legemiddelsamtalen
- Medlem Hovedkomité Nordisk kongress allmenmedisin Tromsø 2011
- Medlem Wonca Europe Council
- Medlem Wonca World Council
- Medlem styret Nordic Federation of General Practice, NFGP

Andre møter/konferanser

- Seminar kurskomitéledere
- Møter (2) med spesialitetskomiteen i allmenmedisin
- Møte lokalsykehus og samhandling, HSØ
- Ledermøte Dnlf
- Møte Norsk Senter for Distriktsmedisin, NSDM, Bodø
- Kunnskapscenteret: hvilken kunnskap trenger allmenlegene?
- Oppfølging KTV prosjekt
- Generalforsamling NFGP, København
- Møte med Norsk forening for farmakologi
- Hdirs Helsekonferanse
- Apotekerforeningen Legemiddeldagen
- Legemiddelverket, refusjonsbestemmelser
- Hovedstadsprosessen
- Landsstyret
- Besøk fra allmenmedisinske foreninger, Holland
- Nordisk ledermøte København
- Møte Kunnskapscenteret om gjennombruddsprosjekt, kvalitetsindikatorer
- Wonca Europe Istanbul, councilmøte
- Allmenmedisinsk universitetsmøte, Tromsø
- Tobakkskaderådet
- Høringsmøte akuttmedisinsk behandlingsskjede, Gardermoen
- Møte ledere referansegrupper
- Møte/kurs om ADHD, PMU 2008
- Besøk Kvartersakuten Matheus, Stockholm
- FaMe konferanse
- Møte med brukerorganisasjoner
- Møte med AFU
- Nettverksmøte trygdeleger
- Hovedkomité Nordisk kongress i allmenmedisin, Tromsø 2011
- Møtt i AFs styremøter
- Foredrag ved ulike grunnkurs

Trond Egil Hansen (nestleder)

Verv/prosjekter:

- Sentralstyret
- Allmenmedisin 2020 (prosjektleder)
- Gjennombruddsprosjekt sykehjem (leder Ressursgruppen)
- Prosjekt Legerollen i sykehjem (prosjektleder)

- Kunnskapssenterets bestillerforum
- Styringsgruppen for kollegabasert terapiveiledning
- Prosjektgruppen Prioritering i spesialisthelsetjenesten
- Prosjektgruppen Utredning spesialistutdanningen

Andre møter/konferanser:

- Distriktsmedisinsk konferanse Bodø
- Helse i utvikling 08

Trine Bjørner, styremedlem

Verv/prosjekter

- Styremedlem i Allmenntmedisinsk forskningsfond
- Medlem av Legeforenings gruppe for revidering av retningslinjer for smertebehandling
- Medlem av LUFÉ (Legeforeningens utvalg for elektronisk informasjonsutveksling)
- Prosjektgruppe Hdir: Helsetjenester i apotek - delprosjekt offentlig informasjon
- Prosjektgruppe Hdir: Helsetjenester i apotek - diabetes
- Medlem i kurskomité for kurskomitéseminar 2008
- Referansegruppe Hdir: Multidose
- Medlem av arbeidsgruppe for fastlegen.no i samarbeid med AF.
- Varamedlem i Blåreseptnemnda
- Varamedlem i Spesialitetskomiteen for allmenntmedisin

Andre møter/konferanse

- Spesialitetskomiteens kurskomitéseminar 23.-24. januar. Holdt innlegg om KTV
- Årsmøtet i Molde. Holdt foredrag på grunnkurset
- Wonca Europe Istanbul 4.-7. september
- Møte med DSAM 5. september vedr. retningslinjearbeid
- Møte med referansegruppene i NFA 22. september
- NFA s representant på DSAMs årsmøte i Fredericia 2.-4. okt.
- Deltatt i Legeforeningens fagmøte om p-piller
- Legemiddelverkets ekspertmøte om p-piller 10. nov.
- Møte med Legemiddelverket om legemiddelinformasjon 19. nov
- Møte med Legemiddelverket om byttbare legemidler
- Deltatt på møte med Spesialitetskomiteen og seksjon for allmenntmedisin UiO for å vurdere et nærmere samarbeid med de allmenntmedisinske instituttene og legers videre- og etterutdannelse
- Forelesning PMU, kurs i farmakoterapi i allmenntpraksis, kurs i legemiddelavhengighet
- Medlem i kurskomité for kurset Farmakoterapi i allmenntpraksis
- Medlem av prosjektgruppen Kollegabasert terapiveiledning

Helen Brandstorp, styremedlem

Verv/prosjekter

- Leder NFAs referansegruppe for legevaktsmedisin
- Referansegrupped medlem i Nasjonalt kompetansesenter for akuttmedisin (NAKOS)
- Medlem i kurskomité for årsmøtekurs 2009
- Landsstyremedlem, medlem i FaMe.

- Arbeidsgruppe i HOD: Helhetlig gjennomgang av de prehospitalene tjenestene, med hovedvekt på AMK, bil- og båtambulanse.
- Arbeidsgruppe i Legeforeningen: godt legevaksarbeid.
- Revisjon av Norsk medisinsk Index for nødmeldetjenesten i regi av Legeforeningen

Andre møter/konferanser

- Møte i Hdir om utvidelse av forskrivingsretten for prevensjonsmidler 25. februar.
- Oppfølgende ekstern fagfelle vurdering av Kunnskapscenterets rapport "Lett tilgjengelig hormonell prevensjon til kvinner i alderen 20-24 år"
- Møte i Legeforeningen om fremtidens turnuslegeordning 20. oktober

Marit Hermansen, styremedlem

Verv/Prosjekter

- Varamedlem til styringsgruppen i NSDM
- Referansegruppe Hdir: Nasjonale faglige retningslinjer for utredning, behandling og oppfølging av personer med alvorlige psykiatriske lidelser og rusmiddelproblemer
- Prosjektgruppe Hdir: Retningslinjer for behandling av gravide i LAR og oppfølging av deres barn opp til skolealder
- Medlem styringsgruppe prosjekt Allmenntid 2020
- Medlem i kurskomité for kurskomitéseminar og årsmøtekurs 2008
- Prosjekt "NFA-medlemmer på tur til Wonca Europe Istanbul"
- Hovedkomiteen for Nordisk kongress 2011 i Tromsø
- Ressursgruppe for Legeforeningens utredning om spesialistutdanning av leger 2007 - Utredning av forslag om opprettelse av ny spesialitet i rus- og avhengighetsmedisin.
- Varamedlem i styret for Allmenntid forskningsfond
- Referansegruppe i HOD: Gjennomgang av beslutningsprosesser for innføring av nye og kostnadskrevenne metoder i helsetjenesten".
- Arbeidsgruppe i Legeforeningen: Forhold av betydning for helse og trivsel i fostertid, sped- og småbarnsalder.

Andre møter/konferanser

- Spesialitetskomiteens kurskomitéseminar 23. og 24. januar.
- Distriktsmedisinsk konferanse 2008 Bodø 12. og 13. mars.
- NRKs helseprogram PULS 28. april vedr. legers forskrivning av vanedannende medikamenter.
- Studietur til USA; Baltimore, Pennsylvania og New York i regi av Hdirs Prosjektgruppe: Retningslinjer for behandling av gravide i LAR 19.-25. mai
- Informasjonsmøte i HOD vedr. Stortingsmelding om svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg 25. juni 2008
- Møte i Hdir om gjennomføringen av regjeringens opptrappingsplan på rusfeltet 28. aug.
- Wonca Europe Istanbul 4.-7. september
- møte med DSAM 5. september vedr. retningslinjearbeid
- Møte med referansegruppene i NFA 22. september
- Informasjonsmøte i HOD om stortingsmelding om svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg 20. oktober
- Møte med spesialitetskomiteen 29. oktober
- Innlegg på Sykehuset Innlandet Sanderuds jubileumskonferansen om Tvang 26.-27. november

Karsten Kehlet, styremedlem

Verv/prosjekter

- Deltakelse i styringsgruppen "Etisk kompetanseheving i pleie- og omsorgssektoren"
- Deltakelse i Legeforeningens arbeidsgruppe vedrørende utarbeidelse av internettbasert kurs i medisinsk etikk
- Deltatt i "1st invitational meeting of General Colleges and Associations", Lisboa
- Deltatt i møte med DSAM omkring utarbeidelse av kliniske veiledninger

Ståle Sagabråten, styremedlem

Verv/prosjekter

- Leder Fagrådet, Allmennt medisinsk forskningsråd
- Medlem referansegruppe for legevaksmedisin
- Representert NFA under foreningstimen på Geilokurset
- Har i hele 2008 representert NFA i prosjektgruppe II i Legeforeningens prosjekt forskning
- Medlem NFAs referansegruppe for legevaktmedisin
- Styrerepresentant i hovedkomiteén for allmennt medisinsk uke i Molde våren 2008

Andre møter/konferanser

- Deltatt som legeforeningens representant for Legeforening i møte med Helsedirektoratet om utdanning av ambulanspersonell 11.6.

Morten Laudal, varamedlem til styret

Verv/prosjekter

- Deltatt i ressursgruppen i gjennombruddsprosjekt sykehjemsmedisin
- Deltatt i kompetansenettverket i Hdir sin gruppe for implementering av par 4a
- Deltatt i arbeidsgruppe for utarbeidelse av Nasjonal veileder for beslutninger om livsforlengende behandling hos alvorlig syke og døende
- Deltatt i utvalg om legerollen i sykehjem
- Prosjekt "NFA-medlemmer på tur til Wonca Europe Istanbul"
- Deltatt i kurskomiteen for Spesialitetskomiteens kurskomitéseminar i januar
- Wonca Istanbul
- Nestleder i AU – hovedsakelig arbeid med legeforeningens nettilbud

Andre møter/konferanser

- Møte med HOD vedr oppfølging av kvinner som har gjennomført provosert abort
- Sundvolden samfunnsmedisinske seminar
- Møte i Hdir vedr bruk av midler i opptrappingsplan for psykiatri
- Skrevet noen høringsuttalelser

Marte Kvittum Tangen, varamedlem til styret

Verv/prosjekter

- Medlem i styringsgruppen for NSDM (Nasjonalt senter for Distriktsmedisin) i Tromsø, ca 3 møter per år
- Medlem i Nasjonalt KOLS råd (H-dir og HOD), ca 4 møter per år
- Landsstyrerepresentant i FaMe-gruppen, deltatt på landsstyret på Soria Moria mai 2008

- Medlem i Legeforeningens alkoholpolitiske utvalg. Deltatt i utarbeidelse av strateginotat og regler for alkoholserving innenfor egen organisasjon. Oppnevnt av sentralstyret.
- Medlem i jubileumskomiteen Legeforeningen 125 år - 2011. Oppnevnt av sentralstyret.

Andre møter/konferanser

- Distriktsmedisinsk konferanse 2008 Bodø 12.-13. mars
- Møte med referansegruppene i NFA 22. september
- Lokalt engasjement vedr IKL og Fjellregionen Helsepark

Arnfinn Seim, varamedlem til styret

Verv/prosjekter

- Medlem i allmennmedisinsk forskningsutvalg (AFU)
- Medlem i programrådet, Nasjonalt senter for distriktsmedisin.

Andre møter/konferanser

- WONCA Europa 4.-7. september, Istanbul., vitenskapelig foredrag
- Årsmøte i EURIPA, samt flere workshops under WONCA Europa, Istanbul
- Distriktsmedisinsk konferanse Bodø 12.-13. mars

6.2 Andre utvalg, arbeidsgrupper, møter og annet arbeid hvor NFA har vært representert i 2008

- Ref.gruppe nasjonal strategi diabetesområdet. Leder i referansegruppen for diabetes, Kristian Furueth
- Implementering av veileder IS-1244, utredning, diagnostisering og behandling av ADHD i primærhelsetjenesten, Marit Hermansen og Hilde Skrede
- Hjerneslag, Hdir, Øystein Furnes, Nils R Nilsen og Brynjar Reberg
- Statusrapport helse og helsetjenester for innvandrere, Sentralstyret, Trygve Kongshavn
- Lokalsykehusfunksjonen og psykiatri, Sentralstyret, Marte Walstad
- Arbeidsgruppe prosjekt nye retningslinjer for diabetes, Hdir, Faiza Basharat
- Rådgivende utvalg knyttet til helsefremmende arbeid i lavinntektsland, Sentralstyret, Gisle Schmidt
- Nasjonalt Råd for kvalitet og prioritering i helsetjenesten, Marte Walstad og Tor Carlsen
- Retningslinjer for primærhelsetjenesten for forebygging, utredning og behandling av overvekt og fedme hos voksne, SHdir, Kirsti Malterud og Kirsten Sola
- Oppdatering av ICPC-2, KITH, Torgeir Schmidt-Melbye
- Arbeidsgruppe Lett tilgjengelig hormonell prevensjon, Kunnskapssenteret, Kari Hilde Juvkam
- Behandling av sykkelig overvekt, arbeidsgruppe barn og ungdom, interregionalt, Helse Midt RHF, Pernille Nylehn
- Legeforeningens menneskerettighetsutvalg, Toralf Hasvold
- Arbeidsgruppe revisjon BUP henv skjema, Hdir, Knut Hjortaa
- Møte om 1.linjerådslag LAR, Ivar Skeie
- Nasjonalt kompetansenettverk for CFS/ME, Kirsti Malterud
- Arbeidsgrupper riktig prioritering i spesialisthelsetjenesten: Runde 1

Gastroenterologi Yngvild Stokke
Hjertesykdommer Britt Blaunfeldt Petersen
Gynekologi Eli Øvstedal
Lungesykdommer Christian Mide
Nevrologi Svein Solli
Ortopedisk kirurgi Unni Aanes
Barnesykdommer Lars A. Nesje
Psykiatri Ole Rikard Haavet
Øre-, nese-, halssykdommer Gry Elise Albrektsen
Øyesykdommer Ståle Sagabråten

Runde 2

Barne- og ungdomspsykiatri Petter Brelin
Fysikalsk medisin og rehabilitering Hans von Krogh
Gastroenterologisk kirurgi Morten Sandelien
Geriatrici Gry Elise Albrektsen
Hud- og veneriske sykdommer Nils Høva
Karkirurgi Silje Mauritzen
Onkologi Siri Brelin
Plastikkirurgi Odd Winge
Revmatologi Ottar Grimstad
Urologi Robert Tunestveit

Runde 3

Blodsykdommer Marit Karlsen
Endokrinologi Anne Karina Tunestveit
Infeksjonssykdommer Merete Stubkjær Christensen
Nyresykdommer Robert Tunestveit
Thoraxkirurgi Nils Høva
Sykelig overvekt Gry Elise Albrektsen
Smertetilstander Jens Espeland

- Arbeidsgruppe behandlingshjelpemidler, Svein H. Henrichsen fra Referansegruppa for astma/KOLS
- Referansegruppe Regionalt fagmiljø for personer med ADHD mm. i Helse Sør-Øst, Gunnar Strøno
- Nasjonalt råd for fødselsomsorg, Marit Hermansen og Hilde Beate Gudim
- Nasjonal rådgivningsgruppe mammografiprogrammet, Kreftregisteret, Pernille Nylehn
- Programkomité konferanse svangerskapsomsorg, Kunnskapsenteret, Hilde Beate Gudim
- Fagrådet i Allmenntilstander forskningsfond, Ståle O. Sagabråten og Elisabeth Swensen
- Vasco daGama, Istanbul, Thomas Mildestvedt, Katrine Wennevold og Hogne Vaagland
- Nasjonalt råd for tobakksforebygging, Hdir, Svein H. Henrichsen
- Masseundersøkelser av kolorektal kreft, Pål Kristensen
- Jubileumskomiteé Legeföreningen 125 år, Marte Kvittum Tangen
- Konferanse svangerskapsomsorg, Tone Dorthe Sletten representerte NFA
- Arbeidsgruppe om utarbeidelse av veileder for psykososiale støttetjenester ved kriser, katastrofer og ulykker, Hdir, John Nessa

6.3 AF/NFAs kurs

De to foreningene har i 2008 sammen avholdt følgende kurs:

1. *Kurs i fysikalsk medisin, Lillehammer, februar 2008*

Antall deltakere: 60

Kurskomité: Ellen Scheel og Stine V. Hynne.

2. *Geilokurset, mars 2008*

Tema: Infeksjonsmedisin

Antall deltakere: 130

Kurskomité: Trine Lise Almeland, Gerhard Gerhardsen, Marianne Killi, Jan Arvid Prytz og Jørgen Smith

3. *Solstrandkurset, mai 2008*

Tema: Lungemedisin

Antall deltakere: 120

Kurskomité: Kathe Helland Holmås, Sten Arve Lønning, Torunn Perstølen, Rolf Reitan og Geir Skogland

4. *Årsmøtekurset, Molde, april 2008*

Tema: Alvorlige symptomer – beskjedne funn

Antall deltakere: 180

Kurskomité: Irene Hetlevik, Guri Rørtveit og Marit Hermansen

5. *Nord-Norge kurset, Tromsø – Bergen, september 2008*

Tema: Reisemedisin

Antall deltakere: 109

Kurskomité: Morten Høyer, Birger Løvland og Eigil Thorsen

7 Høringsuttalelser

Styret har i 2008 avgitt 56 høringer innen en rekke ulike områder. Noen av høringer har vært fellesuttalelser sammen med Allmennlegeforeningen. Høringene ligger i fulltekst på NFAs nettside.

NFA har avgitt følgende høringer i disse sakene i 2008:

- Revisjon av Norsk indeks for medisinsk nødhjelp
- Utkast til ny forskrift om program for ruspåvirket kjøring
- Utvikling av helsekort for gravide (felles AF)
- Landsstyresak – Forslag om endring av Legeforeningens lover § 3-3-3, 4. ledd nr. 3 – valgbarhet til verv i fagmedisinske foreninger
- Forslag til endringer i Helsinkideklarasjonen (felles AF)
- Felles sambandsreglement for nødnetten
- Ny midlertidig folketrygdytelse
- Refusjon av legemidlene Avandia, Avandamet, Actos og Cometact
- Søknad om godkjenning av Norsk forening for smertemedisin som spesialforening i Den norske legeforening
- Autorisasjonsutvalgets rapport Godkjenning som lege i Norge

- HPV, brev til SHdir
- Rapport vedrørende lokalsykehusfunksjonen i psykiatri
- Ny landsstyresak – Forslag om endrede spesialistregler i medisinsk biokjemi
- Forslag om endrede spesialistregler i ortopedisk kirurgi
- Etablering av arenaer for utstilling av medisinsk teknisk utstyr
- Om statusrapport om helsetjenester til ikke-vestlige innvandrere
- HPV-vaksine, bearbeidet brev
- Utkast til nasjonale veiledere innenfor psykisk helsevern for voksne og psykisk helsevern for barn og unge fra samarbeidsprosjektet ”Riktigere prioritering i spesialisthelsetjenesten”
- Stjernø-utvalget
- Oppdaterte retningslinjer for diagnostikk og behandling av HUS-pasienter
- Nasjonalt handlingsprogram for maligne lymfomer
- Håndbok for redningstjenesten
- Behov for offentlig initierte kliniske studier for å understøtte prioriteringsbeslutninger
- ”Pårørende – en ressurs. Veileder om samarbeid med pårørende innen psykiske helsetjenester
- Forslag om utvidelse og endring av bedriftshelsetjenesten (felles AF)
- Forskrift om forsøksordning i to fylker som gir psykologer rett til å dokumentere arbeidsuførhet (sykmelde) (felles AF)
- Fra ord til handling – Bekjempelse av voldtekt krever handling
- Utkast til 14 nasjonale veiledere – Riktigere prioritering i spesialisthelsetjenesten
- Henvisningsrett for optikere
- Utkast til revidert veileder om antibiotika i allmennmedisin
- Praksisveileder for poliklinikker innen psykisk helsevern for barn og unge
- Utredning om spesialistutdanningen av leger
- Utkast til revidert veileder om antibiotika i allmennmedisin
- Utredning av spesialistutdanningen av leger
- Praksisveileder for poliklinikker innen psykisk helsevern for barn og unge
- Forslag til endring av helsepersonelloven mv. for å styrke rettsstillingen til barn av pasienter
- Legers melding til politiet om unaturlige dødsfall og liknende
- Nasjonal veileder for beslutninger om livsforlengende behandling hos alvorlig syke og døende
- Omstillingsprogrammet innsatsområde 1: Hovedstadsprosessen
- Forslag til endringer i utvalget av legemidler som omsettes under ordninger med salg av legemidler utenom apotek (LUA)
- Forslag til forenklinger i regelverket om arbeidsmarkedstiltak med videre
- Utkast til retningslinjer for behandling av depresjon i primær- og spesialisthelsetjenesten
- Prosjektrapport vedrørende utvikling av Regionalt Fagmiljø for personer med ADHD, Tourettes syndrom og Narkolepsi i Helse Sør-Øst
- Anbefalinger om når syke barn kan gå tilbake til barnehagen
- Intern høring Stillingsstruktur for leger
- Nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring
- Regions- og flerområdefunksjoner i Helse Sør-Øst
- Statens legemiddelverk vurderer å fjerne piroxicam fra blåreseptordningen
- Reseptfrihet for Sumatriptan
- Nye retningslinjer for luftambulansetjenesten

- Faglige retningslinjer primærhelsetjenesten – forebygging, utredning og behandling av overvekt
- Forslag til endring i lov om ordning med lokaler for injeksjon av narkotika (sprøyteromsloven)
- Utkast til nasjonale prioriteringsveiledere fra samarbeidsprosjektet ”Riktigere prioritering i spesialisthelsetjenesten”
- Landsstyresak – forslag om opprettelse av urologi som egen hovedspesialitet
- Nasjonale retningslinjer for diabetes
- Revidert forslag til veileder for IPLOS-registrering (felles AF)

8 Underutvalg og referansegrupper

8.1 ALLMENNMEDISINSK FORSKNINGSUTVALG, AFU

Elise Klouman, (leder), vara Anne Karen Jenum
 Ole Rikard Haavet, (nestleder), vara Erik L. Werner
 Anna Luise Kirkengen, vara Knut Arne Hortedahl
 Sabine Ruths, vara Eivind Meland
 Arnfinn Seim, vara Jørgen Urnes
 Elin Olaug Rosvold, første halvår, deretter Atle Klovning, vara Arne Fetveit
 Eli Øvstedal, observatør fra AF
 Helge Garåsen, observatør fra NORSAM
 AFU-sekretariatet har vært ivaretatt av Tove Rutle

Allmennmedisinsk forskningsutvalg har hatt tre møter i perioden; den 8. april i Molde i forbindelse med NFAs årsmøte, og den 7. oktober i Tromsø i forbindelse med det årlige instituttmøtet. Begge disse møtene var vanlige stipendtildelingsmøter. AFU hadde også et lukket ekstramøte den 19. november med noen få eksternt inviterte gjester i Oslo for å drøfte Legemiddelindustriinitiert forskning i allmennpraksis og forslag til nye retningslinjer for AFU.

Tildeling av allmennpraktikerstipend

AFUs hovedoppgave er å tildele stipend til allmennpraktikere som ønsker å gjennomføre et forskningsprosjekt og/eller medvirke til et undervisningsopplegg/fagutvikling i allmennmedisin eller samfunnsmedisin med en klar tilknytning til problemer innen primærhelsetjenesten. Stipendene er særlig rettet mot nybegynnere i forskning og er typiske ”lavterskel” stipend. Avkastingen i form av publiserte artikler o.a. har allikevel vært betydelig.

AFU har aldri før utdelt så mange månedsverk som i 2008. AFU ble innvilget 36 måneder til allmennpraktikerstipend fra Utdanningsfond II i 2008. For 2009 ble AFU etter søknad om ekstra midler innvilget til sammen 52 stipendmåneder. Med tidligere tildelte månedsverk som ikke ble benyttet, men overført til 2008, stipend innvilget av Norsk kompetansesenter for legevaksmedisin og et ekstrastipend fra NFA, utdelte AFU til sammen stipend på 55 månedsverk, hvorav 34 månedsverk ble bevilget for første halvår 2009. Tildelingene ble fordelt på 11 stipendiater fra UiO, 5 stipendiater fra UiB, 3 stipendiater fra UiT og 2 stipendiater fra NTNU. For oversikt over tildelte stipend, se kap. 9.4.

Trenden fra tidligere år fortsetter med flest tildelte stipend til UiO, med UiB på andreplass. UiT og NTNU har over år hatt færre og mer ujevn søkning på allmennpraktikerstipend.

Høringer

AFU har sammen med NFA utarbeidet tre høringsuttalelser hvorav arbeidet med den første delvis ble gjort i 2007, mens uttalelsen ble avgitt i januar 2008

- Revisjonen av Helsinkideklarasjonen
- Behov for offentlig initierte kliniske studier for å understøtte prioriteringsbeslutninger
- Stjernø-utvalgets innstilling

Uttalelser

AFU har gitt betydelig innspill til NFAs uttalelse om "Forskningsaktiviteter i Norsk forening for allmennmedisin" til Legeforeningen ved Enhet for forskning og høyspesialisert medisin.

Nye retningslinjer for AFU

De retningslinjene som AFU fikk i forbindelse med nedlegging av NSAM og overføring til NFA som et fast underutvalg, ble av utvalget selv ikke oppfattet som beskrivende for det arbeidet AFU nå utfører. AFU har derfor nedlagt mye arbeid i å fremme forslag til endring av retningslinjene for NFA styret slik at nye retningslinjer kan vedtas på NFAs årsmøte i 2009.

AFUs arbeidsoppgaver og retningslinjer var tema på ekstramøtet som AFU hadde i november 2008. På dette møtet var det bred deltakelse både av nåværende AFU medlemmer og bl.a. varamedlemmene Eivind Meland og Knut Arne Høltedahl. Som tidligere AFU medlemmer har disse to nedlagt et betydelig arbeid særlig vedr. forskning i allmennpraksis i regi av legemiddelindustrien med innspill både til Nasjonal forskningsetisk komité og Legeforeningen. De hadde sammen en presentasjon av dette arbeidet som bakgrunn for AFUs diskusjon om nye retningslinjer.

Formålet med endringer av retningslinjene er å beskrive det arbeidet som AFU faktisk utfører. Hovedforslaget som NFA styret fremmer for årsmøtet i 2009, etter dialog med AFU, er:

AFU skal i nært samarbeid med styret arbeide for å fremme allmennmedisinsk forskning, herunder:

- Forvalte ordningen med allmennpraktikerstipendene
- Arbeide for å skaffe midler til allmennmedisinsk forskning
- Kunne ta initiativ til forskningsprosjekter på aktuelle områder
- Arbeide med forskningsetiske og faglige spørsmål av særlig betydning for allmennmedisinsk forskning
- Fungere som konsulenter for regionale etiske komiteer i forskningsspørsmål
- Tilby kvalitetsvurdering av forskningsprotokoller der AFUs anbefaling er etterspurt
- Bidra til NFAs arbeid med forskningsrelaterte emner

AFU har også fremmet forslag om at utvalget får oppnevnt ett NFA medlem til, med personlig varamedlem, valgt på NFAs årsmøte. Dessuten at de to observatørene fra hhv. Allmennlegeforeningen og Norsk forening for samfunnsmedisin også oppnevner personlige varaobservatører.

AFUs forslag er således at leder, nestleder og én utvalgsrepresentant med personlige vararepresentanter velges av årsmøtet, mens de fire universitetsinstituttene som før oppnevner sine utvalgsmedlemmer med personlige varamedlemmer.

Legemiddelindustriinitiert forskning i allmennpraksis

Dette var en hovedsak på AFUs ekstramøte i november og tjente som bakgrunn for utvalgets debatt om nye retningslinjer. AFUs protokollvurderinger av industriinitierte studier i allmennpraksis har vært basert på frivillig deltakelse fra legemiddelindustrien. Praksis har endret seg slik at AFU i de senere år har hatt svært få protokoller til vurdering. I 2008 har utvalget ikke fått noen protokoller til vurdering fra industrien. AFU ønsker fortsatt å arbeide med de faglig og etiske utfordringene samhandlingen mellom legemiddelindustrien og allmennlegene reiser.

NFA overtok disponeringen av et forskningsfond fra NSAM og bevilget dette beløpet til et øremerket tremånedersstipend for å kartlegge legemiddelindustriforskning i allmennmedisin. Stipendet ble utlyst senhøsten 2007 og skulle bl.a. belyse omfang og type av slike forskningsprosjekter, forskningsmessig kvalitet, klinisk relevans og rekruttering til disse prosjektene. Stipendet ble tildelt Kaspar Buus Jensen, UiO, for 2008. Han framla sin foreløpige rapport på AFUs møte i Oslo den 19. november 2008. Han går videre med sitt prosjekt med tildeling av forskningsmidler fra Allmennmedisinsk forskningsfond.

Vurdering av forskningsprotokoller fra akademiske miljøer

Innføringen av Fastlegeordningen kombinert med at allmennlegekontorene har elektroniske pasientjournaler har økt interessen fra forskningsmiljøer uten allmennmedisinsk ståsted for forskning både på allmennleger eller på allmennmedisinske problemstillinger. Dette er en type studier hvor fastlegenes medvirkning ønskes til rekruttering av pasienter fra egen liste, eller at pasienten blir brukt som kontaktperson overfor fastlegen, eller at fastlegen selv er fokus for forskningen. AFU fikk to slike henvendelser i 2008.

Den første kom fra en doktorgradstipendiat, pedagog, ved Universitetet i Stavanger, som hadde alle offisielle godkjenninger, og var i ferd med å starte en studie om hvordan samspillet mellom bruker og støtteapparatet påvirker motivasjon for selvregulering og metabolsk kontroll hos voksne med type 2 diabetes. Opplegget var å bruke fastleger til å plukke ut deltakere til studien. De utvalgsmedlemmene som foretok vurdering av protokollen mente at AFU ikke skulle vurdere denne bl.a. fordi den utgikk fra et akademisk miljø, og også det praktiske forhold at AFU kom inn på et så sent tidspunkt at det var vanskelig å gå konstruktivt inn i denne saken. Denne forespørselen til AFU kom fordi at en av allmennlegene som ble rekruttert spurte om det forelå AFU-godkjenning.

Den andre henvendelsen kom fra Psykiatrisk institutt ved UiO med forespørsel om AFUs leder ville anbefale to studier overfor allmennleger om fastlegenes rolle i forbindelse med pasienter som hadde hatt et selvmordsforsøk. Etter behandling på høstmøtet i AFU svarte leder at AFU kunne vurdere protokollene og at vi anbefalte at det var med allmennleger i prosjektledelsen. AFU mottok ikke etter dette noen forespørsel om protokollvurderinger.

Mens legemiddelindustrien i hvert fall tidligere var oppmerksom på at det var en frivillig og ønsket ordning med AFU-godkjenning av studier i allmennpraksis, er dette ukjent utenfor de allmenn- og samfunnsmedisinske forskningsmiljøene. I de nye statuttene for AFU heter det at utvalget kan tilby kvalitetsvurdering av forskningsprotokoller der AFUs anbefaling er etterspurt. Det er viktig å jobbe med slike problemstillinger i forhold til andre akademiske

miljøer og særlig de regionale etiske komiteer og for å gjøre oppmerksom på problemstillingen og komme inn på et tidlig nok tidspunkt i planleggingen av et forskningsprosjekt

Forskningspris

Forskningsprisen er et spleiselag mellom NFA, NORSAM og AF. Prisen er på kr 15 000. Ifølge statuttene skal prisen gis til primærleger som har liten forskningserfaring fra før. Prisen tildeles beste frie foredrag som framføres under forskningsdagen på de årlige allmennmedisinske kongressene. Prisen på Primærmedisinsk uke 2008 ble tildelt Jan Robert Grøndahl for foredraget "Hypnose som behandlingsform ved kroniske utbredte muskelsmerter i allmennpraksis – en pilot studie". Bedømmingskomiteen bestod av Bente Thorsen, Sigurd Høye og Elise Klouman.

Økonomi

Stipendsatsen økte betydelig i 2008 og er nå på 42 000 kr per måned. AFU har i 2008 delt ut stipend for 55 månedeverk, til sammen kr 2,31 mill. Etter dokumentasjon på stor søkning og tilsvarende tildeling av få månedeverk til hver stipendiat i de senere år, ble det høsten 2008 søkt om ekstra midler fra Fond II. AFU fikk innvilget søknaden og fikk for 2009 til disposisjon 16 månedeverk mer enn i 2008, Denne ekstrabevilgningen førte til at AFU på høstmøtet kunne tildele mange 3 måneders stipend, ett 6 måneders stipend (inkludert legevaktstipend) og ett 5 måneders stipend. Til sammenligning kan det nevnes at det i 2007 ikke ble tildelt ett eneste stipend fra midlene fra Fond II på 3 måneder eller mer. Inntil økningen i tildelte stipendmidler fra Fond II høsten 2008, var det blitt vanlig å tildele én- til tomåneders-stipend. Dette ga magre kår for nybegynnere innen allmennmedisinsk forskning. Ekstrabevilgningen fra Fond II har bidratt til en betydelig bedre økonomisk situasjon for AFU, og stipendtildelinger på et nivå som kan bety en reel støtte for allmennleger uten forskningserfaring til å komme i gang og noen ganger også i havn med et forskningsprosjekt.

Stipendiatene kan etter søknad få inntil kr 2 500 per måned i driftsmidler, samt dekking av reiseutgifter. Driftstøtten til AFU fra Utdanningsfond II, utgjør 5 % av de tildelte stipendmidler, dvs. kr 109 200 for 2009, og litt mindre for 2008. AFU et svært billig utvalg å drive. Utvalget har oftest lagt sine møter sammen med andre faglige arrangementer for å spare tid for utvalgets medlemmer og penger for NFA. Pga den nyinnførte felles regnskapsføringen med NFA, er det ikke lenger mulig å få ut et separat årsregnskap for AFU. Det er en lettelse for AFU sekretariatet at regnskapet føres i Legeforeningen. Ulempen er at de regnskapstall som fremkommer i NFA regnskapet ikke gir en reell oversikt over AFUs økonomi.

Vedrørende tildelinger av stipend, se kap 8.4.

8.2 ALLMENNMEDISINSK KVALITETSUTVALG, KUP

Tor Carlsen (nestleder fram til 010908, ikke lenger medlem), Anders Grimsmo (fram til 010908, ikke lenger medlem). Takk til dem begge for innsats over år!

8.2.1 Representanter etter årsmøtet i NFA 2008, fra 1. sept 2008

Janecke Thesen (2000-2010), leder
Gunnar Andersen (2003-2010), nestleder og kasserer
Randi Kasin (2000-2010), sekretær
Sirin Johansen (2007-2010), medlem
Frøydis Gullbrå (2008-2010), medlem

Christian Mide (2008-2010), medlem
Bjørnar Nyen (2007-2010), varamedlem
Inger Lyngstad (2007-2010), varamedlem
Kari Sollien (2007-2010), observatør AF

8.2.2 Formål KUP

KUP skal arbeide for høy faglig kvalitet i norsk allmennpraksis. Høy kvalitet innebærer:

- at praksis er i tråd med tilgjengelig viten
- at pasientene sikres delaktighet og innflytelse i beslutningsprosesser
- at pasientene skånes for unødvendig risiko
- at det sikres kontinuitet mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten
- at praksis utøves med god ressursutnyttelse
- at tjenestene er rettferdige og sikrer et likeverdig tilbud uansett geografi eller status
- at pasientene og befolkningen har tillit til allmennlegetjenestene

8.2.3 Arbeidsområder fram til årsmøtet for Norsk forening for Allmenntmedisin 2009

- å bidra til implementering av strategi for kvalitetsutvikling i allmenntmedisin slik som vedtatt av KUP
- å arbeide for at forbedringskunnskap og oppfølging inkludert ledelse integreres i spesialistutdanningen
- å bidra til ytterligere utvikling av kvalitetsindikatorer til bruk for lokalt kvalitetsarbeid og egen internkontroll, og vurdere evt egnethet av nasjonale kvalitetsindikatorer til bruk for myndigheter, oppdragsgivere og publikum
- å videreutvikle KUPs webside www.kup.no, som ble lansert høsten 2003
- å bidra til å revidere/vedlikeholde TrinnVis Kvalitetssystem i tråd med Internkontrollforskriften og nye faglige retningslinjer
- å bidra til spredning av TrinnVis-programmene til alle allmennlegekontor og allmennlegevakter
- å holde kontakt og sikre dialog med myndigheter og kolleger i spesialisthelsetjenesten
- å vedlikeholde dialogen med de nordiske allmenntmedisinske kvalitetsmiljøene og EQuIP
- å holde kontakt med internasjonale kvalitetsmiljø
- å bidra til informasjonsformidling og opplæring gjennom www.KUP.no, kurs og annen virksomhet
- å støtte nasjonale og lokale prosjekter for kvalitetsforbedring innenfor allmenntmedisin
- å formidle og aktivt bruke innsikt hentet fra myndighetenes tilsyn med allmenntmedisinske virksomheter og håndtering av klagesaker
- å bidra til utbygging av Praksiskonsulentordningen (PKO)

8.2.4 Møter

320 e-post-korrespondanser (KUP har egen mailliste – siste melding 2007 var melding 2044, siste melding 2008 var nr 2364) mot 339 i 2008. OBS! Synkende aktivitet eller mer fornuftig mailbruk?

5 telefonmøter og noen interne arbeidsmøter i arbeidsgrupper innen KUP. 33 saker behandlet Møte 28. august, delvis fellesmøte med styret i NFA. Samlokalisert med møte neste dag i Referansegruppa for kvalitetsarbeid på legekantoret
Møtereferater ligger på www.kup.no.

8.2.5 Avholdte og /eller planlagte kurs:

Ingen avholdte i 2008.

8.2.6 Utgitte og/eller planlagte publikasjoner

- Ver 1.0 av KUPs prosjekt TrinnVis kvalitetssystem for legekantor og legevakter – en trinn-for-trinn-veileder til faglig forsvarlig pasientbehandling ble lansert høsten 2008. Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (Nklm) skal evaluere bruken av programmet. Det arbeides nå med å etablere en struktur som kan ta ansvaret for en supportweb, et nettsted for deling av prosedyrer, funksjoner mm i TrinnVis, og en kontinuerlig revisjon og oppdatering av programmet. Se forøvrig www.trinnvis.no
- KUPs hjemmeside www.kup.no har vært operativ fra oktober 2003. Den inneholder foruten Mal for Internkontroll en metodisk verktøykasse til bruk i allmennpraksis, samt oversikt over og linker til pågående kvalitetsprosjekter i Norge og Norden. Vi satser på fortløpende og ytterligere forbedring. Webmaster: Pernille Nylehn. Våre rapporter, samt nyheter publiseres også her.

8.2.7 Øvrige aktiviteter

- Randi Kasin er prosjektleder for prosjektet "Kvalitetsindikatorer i allmennmedisin", som ble slutført høsten 2005. Sluttrapport ble innsendt til Kvalitetsforbedringsfond I i 2005. En utvidet sluttrapport som grunnlag for et implementeringsprosjekt: Hvordan kan kvalitetsindikatorerne tas i bruk i norsk allmennmedisin til hverdags? ble oversendt Allmennlegeforeningen og NSAM til videre behandling i Legeforeningen i 2006. NFA har sendt saken videre som et implementeringsprosjekt til Kunnskapssenteret i januar 2008. Kunnskapssenteret har nå formelt overtatt implementeringsprosjektet som sitt eget prosjekt.
- KUP fikk oversendt en prosjektidé "Prosjekt pasientflyt" fra PKO-samlingen på Utsira, ved Odd J. Kvamme. Etter behandling og bearbeiding ble idéen videresendt Allmennlegeforeningen og NSAM ved ledere for videre behandling i Legeforeningen. KUP mener dette er en spennende prosjektidé som kan bidra til synliggjøring av problemer i samarbeidet mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Slik kan prosjektet gi materiale til konkret forbedringsarbeide i samhandlingskjedene. Det har dessverre ikke skjedd mer i denne saken i 2008, tross flere initiativ for å få den tatt opp igjen.
- Janecke Thesen ledet arbeidsgruppa om Kvalitet i Legeforeningsprosjektet "Allmennmedisin 2020", og Bjørnar Nyen var medlem
- Bjørnar Nyen og Janecke Thesen er medlemmer av veilederkorpsset i gjennombruddsprosjekt i Dnlf. De deltok som veiledere i Gjennombruddsprosjekt sykehjemsmedisin som ble avsluttet i 2008. Neste gjennombruddsprosjekt i Dnlf er TIDLIG OPPDAGELSE OG BEHANDLING AV FØRSTE GANGS PSYKOSER
- KS sitt K8-nettverk på Hedmark planlegges som et gjennombruddsprosjekt, der 8 kommuner rundt sykehuset Innlandet er med, og det omhandler samhandling innen psykiatri. Fastleger er foreløpig lite involvert. KUP ved Janecke Thesen er med som underviser/veileder. Et av poengene med K8 er at man får til samarbeid på veiledersiden mellom GRUK, KUP og Norsk forum for kvalitet i helse- og sosialtjenesten (NFKH), i et prosjekt der KS er tungt inne. GRUK er nå en del av "Avd. for kunnskapsbasert helsetjeneste og kvalitetsforbedring" i Kunnskapssenteret.
- KUP har fortsatt konstruktiv dialog med Helsetilsynet og SHdir
- KUP har kontakt med nordiske kolleger i kvalitetsarbeid gjennom deltakelse på nordisk kvalitetsmøte (NORKVAL). Nytt møte er planlagt i København i mai i tilslutning til Nordisk kongress. En tilknytning mellom NFGP og NORKVAL, der NORKVAL får plass på NFGPs websider (<http://www.nordicfederationofgeneralpractice.com/>) er

ferdigforhandlet men ikke implementert.

- KUP deltar i den europeiske allmennmedisinske kvalitetsorganisasjonen EQuIP, der Tor Carlsen og Janecke Thesen var medlemmer. Nytt medlem etter Tor Carlsen er Randi Kasin, med Frøydis Gullbrå og Inger Lyngstad som vara-medlemmer.
- Det foregår nå en prosess i EQuIP der demokratisering og åpenhet er mål. Danmarks Tina Eriksson er nyvalgt president. Men fortsatt ligger referatene fra EQuIP på web-områder som bare er tilgjengelige for medlemmene, og de viktigste verktøyene som EQuIP har utarbeidet er vanskelig tilgjengelige uten kjennskap/vennskap til "eiere" og/eller betaling med uklare regler. Mer om EQuIP: <http://www.equip.ch/>
- EQuIP la sitt vårmøte til Bergen 24-26. mai 2008. Slike møter har tradisjonelt vært arrangert av vertslandet og sponset av legemiddelindustrien. Vi valgte i stedet en modell med samfinansiering fra Dnlf og SHdir, etter søknad i samarbeid med NFA. Arrangementskomité var nåværende og tidligere medlemmer av EQuIP: Odd Kvamme og Per Hjortdahl i tillegg til Tor Carlsen og Janecke Thesen. Tilbakemeldingene var gode!
- Via EQuIP-engasjementet er Janecke Thesen, Randi Kasin også representanter i Internasjonalt kontaktmøte i NFA.
- Statusdokument for kvalitetsutvikling i norsk allmennmedisin som tidligere er godkjent av styrene i Aplf og NSAM er forenklet og revidert til et to-siders dokument. Dokumentet skal oppdateres fortløpende. Hoveddelen av dokumentet, som mest omtaler historiske forhold, er besluttet ikke revidert.
- Tor Carlsen og Gunnar Andersen er medlemmer av Pasientsikkerhetsutvalget i Legeforeningen.
- Tor Carlsen er medlem i Nasjonalt råd for kvalitet og prioritering i helsetjenesten
- Janecke Thesen er medlem av referansegruppa i SHdir for retningslinjer for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig alvorlig psykisk lidelse og ruslidelse.
- Janecke Thesen er leder og Frøydis Gullbrå, Sirin Johansen, Inger Lyngstad, Christian Mide, Randi Kasin og Bjørnar Nyen er medlemmer av referansegruppen for praktisk kvalitetsarbeid på allmennlegekontoret. Se <http://www.legeforeningen.no/id/151599.0> Gruppa ble 31/10-07 tildelt Kvalitetsprisen 2007 innen norske helse- og sosialtjenester, og et av medlemmene (Kirsti Malterud) mottok Kvalitetsprisen for primærhelsetjenesten Dnlf 2008. KUP ser på denne referansegruppa som vårt implementeringsverktøy for konkrete kvalitetsaktiviteter på legekantor.
- Gunnar Andersen deltok i Dnlfs delegasjon til IHI National Forum i Nashville, USA, i desember 2008.
- Janecke Thesen har undervist om
Hvordan skapes anvendelig hverdags-kvalitet? Åpent møte, Prosjekt Allmennmedisin 2020, Oslo jan 2008
Orden i eget hus- fra teori til praksis. TrinnVis elektronisk kvalitetssystem i legevakt. Lederkonferansen, Hurtigruta, mars 2008,
Kvalitetssikring og internkontroll, TrinnVis og andre systemer. Grunnkurs B - EUkurs 2, Molde april 2008,
Network group for Quality Development. EQuIP-møte, Bergen, MAI 2008
Kvalitetsarbeid i praksis. Snakk, demo og praktiske øvelser. Samarbeid på legekantoret, PMU, oktober 2008
- Det har vært intervju i Utposten med Janecke Thesen om TrinnVis
- Det har vært anmeldelse av TrinnVis i Utposten av Frøydis Gullbrå
- Janecke Thesen var deltaker på Helsekonferansen mai 2008, og ved Rundebordskonferansen ved Kunnskapssenteret om pasientsikkerhet, arrangert av Nasjonal enhet for pasientsikkerhet (NAPS) torsdag 29. mai 2008. Dette etter forutgående

arbeid i arbeidsgruppene for hhv Havarikommisjon, og Begrepsbruk innenfor feltet pasientsikkerhet. Bjørnar Nyen deltok i de to andre arbeidsgruppene, hhv Kampanjegruppen og Indikatorgruppen

- Etter den nye grunnkursmalen skal kvalitetsarbeid ikke lenger hovedsaklig undervises på Grunnkurs A, EU-kurs 1 "Allmenmedisin", men på Grunnkurs B, EU-kurs 2: Trygdemedisin, praksisdrift, juridiske rettigheter og plikter (tidligere Grunnkurs 4), og på Grunnkurs D: Forskning i allmenmedisin (tidligere grunnkurs 3).
- Gunnar Andersen deltok i Pasientsikkerhetskonsferansen på Rikshospitalet 10. september.
- Brukerundersøkelse med EuroPEP/NorPEP-metodikk ble publisert i Utposten i 2008 av Inger Lyngstad. Se <http://gulewebsider.dyndns.tv/dnn46/LinkClick.aspx?fileticket=SPqN7oNM84k%3d&tabid=309&mid=1079>
- Ingen av KUPs medlemmer deltok på Konferansen Kvalitet og Prioritering på Thon hotell Gardermoen 041208, bl a grunnet et fortsatt manglende fastlegeperspektiv
- KUP vil fortsatt arbeide for at deltakelse i tverrfaglige kurs og grupper skal meritteres i spesialistutdanningen.
- KUP vil ved Christian Mide i samarbeid med Kari Sollien (forhandlingsutvalget i AF) arbeide for å få informasjon om Trinnvis inn i normaltariffheftet for 2009. Det er ønskelig å oppnå takst for kvalitetsarbeid.
- KUP har gått over til å bruke Telios konferansetelefon til telefonmøter, noe som har redusert utgiftene til telefonmøter i betydelig grad sammenliknet med Telenors konferansetelefon. Telio fungerer bedre enn Skype.
- KUP har utarbeidet et eget strategidokument for allmenmedisin som er lagt ut på nettsidene våre: <http://www.kup.no/index.gan?id=149882>
Dokumentet bør oppdateres fortløpende, i første omgang ved å ta inn sentrale konklusjoner fra Handlingsplan for Legevakt: <http://www.unifobhelse.no/upload/Handlingsplan.pdf>

8.3 ALLMENNMEDISINSK UTDANNINGSUTVALG, AU

Gabriele Nilsen (leder), Morten Laudal (nestleder) Sverre Lundevall, Kine Cecilie Jordbakke, Peder Halvorsen, Torgeir Gilje Lid, Annelise Skeie (vara), Robert Tunestveit (vara) Anne Korsæth (vara) og Unni Aanes (observatør AF).

AU er et relativt nyskapt utvalg. Undertegnede har vært leder siden 1.9.08. Mandatet er omfattende:

AU skal arbeide med å fremme allmenmedisin innen grunnutdanning og fremme videre og etterutdanningen. AU skal stimulere til og koordinere kurs og fremme allmenmedisinsk publisering og informasjonsformidling. Det skal arbeides i nært samarbeid med styret i NFA, spesialitetskomiteen i allmenmedisin, universitetenes koordinaorkontorer, allmenmedisinske institutter og lokale kurskomiteer.

- Utvalget har hittil hatt 2 heldagsmøter. Et nytt møte er planlagt i mars 09.
- Leder har deltatt under allmenmedisinsk universitetsmøte i Tromsø (oktober 08).
- Det har vært en rekke avklaringsmøter og uformelle kontakter med naturlige samarbeidspartnere.

Følgende oppgaver har blitt prioritert:

1. Kritisk gjennomgang av kurskatalogen på Dnlfs nettside – initiert forbedringsarbeid.

2. Tatt kontakt med IT-avdeling for opprettelse av en virtuell møteplass for kurskomiteer.
3. Gjennomgang av nettbasert støtteverktøy for kursarrangører. Laget en lenkesamling for ”arrangører av kurs for allmennmedisin”, tilgjengelig på NFAs hjemmeside.
4. Samarbeidet med spesialitetskomiteen om det årlige seminar for kurskomiteer.
5. Samarbeidet med pedagogisk avdeling om utarbeiding av nye nettbaserte kurs.
6. Personlig kontakt (telefon/mail) med de lokale kurskomiteer i alle fylker.
7. Personlig kontakt med komiteene av de store NFA/AF(tidligere APLF)-kursene og stimulert til videreføring av det tidligere ”legen og medarbeider-kurset”.

8.4 ALLMENNEMEDISINSK KLASSIFIKASJONSUTVALG, AKU

Utvalgets medlemmer, Anders Grimsmo (leder), Ivar Mediås og Torgeir Schmidt-Melbye.

8.4.1 Antall møter

Det har vært ett møte.

8.4.2 Avholdte og /eller planlagte kurs

Leder for utvalget deltok på WICCs årlige møte i Romania i september 08. Hovedsak på møtet var planlegging av ICPC-3 og samarbeidet med WHO-FIC om tettere integrasjon mellom ICPC og ICD.

Leder for klassifikasjonsutvalget er for tiden nestleder av WONCAs internasjonale klassifikasjonskomité (WICC).

Norge ved KITH har fortsatt ansvaret for å vedlikeholde den internasjonale masterversjonen av ICPC-2e og hjemmeside for nedlasting. KITH har gjort et vesentlig arbeid med forbedring av databasen. Leder i klassifikasjonsutvalget hadde ansvaret i WICC for ICPC-2e vedlikehold og oppdateringer inntil dette ble overført til Nederland i 2007. <http://www.kith.no/ICPC-2e>

En revidert versjon av ICPC-2e ble ferdigstilt for knapt to år siden. Det er derfor nå grunnlag for en ny gjennomgang av den norske versjonen også. En plan for gjennomføring og finansiering av et slikt arbeid er drøftet med KITH, men i 2008 var det ikke mulig å få økonomisk støtte for arbeidet.

8.4.3 Utgitte og/eller planlagte publikasjoner

Ingen.

8.4.4 Øvrige aktiviteter

Leder har deltatt i drøftinger med Helsedirektoratet om oppretting av et system for regelmessig innsamling av data fra allmennlegetjenesten. ICPC vil måtte bli helt sentral i dette arbeidet.

8.5 INTERNASJONALT ARBEID

8.5.1 Wonca World Council

<http://www.globalfamilydoctor.com/>

Det har ikke vært avholdt WW councilmøte i 2008.

8.5.2 WICC

Anders Grimsmo er representant fra NFA.

Organisasjon

WONCA International Committee of Classifications (WICC)

39 aktive medlemmer som representerer 25 land

Executive: Michael Klinkman, USA (chair)
Anders Grimsmo, Norge (deputy chair)
Francois Mennerant, Frankrike
Helena Britt, Australia
Nick Booth, England

Budsjett 2008: USD 30,000

Aktiviteter:

Danmark, Brasil og Island inngikk avtale med WONCA om nasjonal lisens i 2008.

En omfattende bruk av ICPC har økt behovet for en mer profesjonell organisering av WICC. Fra og med 2008 ledes WICC av en ledergruppe (executive) på fem medlemmer med leder og nestleder. Det er valgt en valgkomité. I tillegg er det etablert fem faste arbeidsgrupper med hver sin leder: Terminologi, Bibliografi, ICPC oppdatering, Prosesskode og Risikofaktorer.

WICC har ført forhandlinger med WONCA sentralt om at en betydelig økning i ansvar og arbeidsoppgaver som følge av at stadig flere land tar i bruk ICPC krever i tillegg til en profesjonell organisering også mer enn fritidsarbeid fra ledelsen. WONCA har også som følge av økt utbredelse fått en vesentlig inntektskilde. WONCAs ledelse har imidlertid vært negativ til å øke budsjettet for WICC. Følgene har vært at vesentlig utviklingsarbeid har måttet reduseres og noe også utsettes på ubestemt tid.

WICCs årlige arbeidsmøte ble avholdt i Brasow, Romania, 8. – 11. september. Viktige saker gjennom året og på møtet var:

- Videre arbeid mot ICPC-3. Momenter som drøftes er samordning med kommende ICD11 og grenseflate mot andre WHO-klassifikasjoner som for eksempel ICF (international classification of functioning, disability and health). Andre forhold har vært:
 - Sammenslåing av kapitlene X og Y
 - Forbedre kapittel Z
 - Inkludering av større utvalg av risikofaktorer, forebyggende tiltak og rubrikk(er) for utilsiktede hendelser, slå sammen "Frykt for" til en rubrikk
 - Innarbeide pasientenes perspektiv bedre
 - Rydde bedre mellom symptomer og sykdommerAlle ønskene har ført til en diskusjon om å utvide ICPC med ett siffer til for å få plass.
- Internasjonalt pågår et omfattende terminologiarbeid i første rekke knyttet til SNOMED CT (Systematized Nomenclature of Medicine -- Clinical Terms). Danmark og Sverige har startet oversetting til sine språk. WICC har en arbeidsgruppe som følger med i arbeidet for å rapportere om betydning og nytte for allmenntilleggsmedisin og relasjoner til ICPC.
- WICC synes KITH fortsatt bør ha ansvaret for ICPC-originalen (engelsk versjon) og tilgjengelig for nedlasting på internett. KITH trenger et engangsbeløp USD 9000 og omtrent et tilsvarende beløp for vedlikehold og årlig drift. WICC har flere ganger

drøftet dette med WONCA's ledelse, men ikke fått respons. KITH har så langt gjort arbeidet gratis for WONCA i påvente av en løsning.

Neste årlige arbeidsmøte i WICC vil bli avholdt i Brasil 8. – 12. november 2009.

8.5.3 Wonca World

The Wonca Working Party on Women and Family Medicine (WWPWF)

<http://www.womenandfamilymedicine.com/>

Janecke Thesen og Kirsti Malterud er norske allmennleger som på Wonca-kongressen i Durban bidro til konsolideringen av det som først var en "special interest group" (SIG) for så å bli et "Wonca Working Party".

Alle interesserte av alle kjønn er hjertelig velkomne til å melde seg til maillisten, se websiden.

WWPWF har valgt å prioritere "women as doctors" i sin første fase. "Women as patients" kommer i en senere fase. Et møte i Hamilton, Canada i august 2006 utarbeidet "The HER Statement" Det omhandler likestilling mellom kvinner og menn i WONCA's organer og økt oppmerksomhet omkring kjønn som avgjørende variabel for helse og sykdom. NFA har tatt viktige europeiske initiativ til å få HER statement implementert i WONCA og i egen organisasjon.

Det er for tiden ingen norske allmennleger med i executive i WWPWF.

8.5.4 Wonca Europe Council

<http://www.woncaeurope.org/>

Gisle Roksund deltok på councilmøte i Istanbul. Her ble NFAs policydokument for forebyggende helsearbeid presentert for WE Council, <http://www.legeforeningen.no/id/144946.0>. NFA er representert i det videre arbeidet om et slikt policydokument for WE.

8.5.5 Europeisk kvalitetsarbeid, Wonca

<http://www.equip.ch/>

EQuIP er WONCA Europas kvalitetsutviklingsorganisasjon - en av nettverksorganisasjonene. 2 medlemmer fra hvert land er oppnevnt av de nasjonale selskapene (Colleges), og Randi Kasin (tidl Tor Carlsen) og Janecke Thesen er norske medlemmer. Inger Lyngstad og Frøydis Gullbrå er vararepresentanter. Det holdes ett mindre vårmøte, og ett større høstmøte. På møtene skjer det en oppdatering om kvalitetsutviklingsarbeid i allmenmedisin i Europa, idéspredning og utvikling av internasjonalt samarbeid. Løpende samarbeidsprosjekter refereres, diskuteres og utvikles.

- EQuIP la sitt vårmøte til Bergen 24-26. mai 2008. Slike møter har tradisjonelt vært arrangert av vertslandet og sponset av legemiddelindustrien. Vi valgte i stedet en modell med samfinansiering fra Dnlf og SHdir, etter søknad i samarbeid med NFA. Arrangementskomité er nåværende og tidligere medlemmer av Equip: Odd Kvamme og Per Hjortdahl i tillegg til Tor Carlsen og Janecke Thesen. Møtet ble svært godt evaluert
- Via EQuIP-engasjementet er Randi Kasin og Janecke Thesen også representanter i

Internasjonalt kontaktmøte i NFA.

Ingen norske representanter ønsker å møte på EQUIPs møte i Israel våren 2009, etter det som skjedde på Gaza-stripen ved årsskiftet 2008/2009. Dette er meddelt EQUIP-styret, som ikke ønsker å flytte møtet

8.5.6 EURIPA

<http://www.euripa.org/>

Elisabeth Swensen representerer NFA og er nestleder i EURIPA.

EURIPAs nettverk har rekruttert betydelig siste år, spesielt kolleger i sør- og øst-Europa. Dette er viktig og gledelig, spesielt fordi mange av disse er kolleger som ikke har økonomi og mulighet til å delta fysisk på mange av de møtearenaene som samler deltagerne fra vest- og nord-Europa. Aktiviteten på EURIPAS debattforum avspeiler profesjonell kontakt, utveksling og samarbeid i ulike prosjekter mellom deltagerne.

EURIPA executive har hatt ett møte i Budapest januar 2008. Det viktigste punktet på dagsordenen var etableringen av et europeisk rural research network i regi av EURIPA. Koordinator for forskningsnettverket er Claudio Carosino fra Italia.

EURIPA hadde ansvaret for et plenumsforedrag og fire workshops på WONCA Europe-konferansen i Istanbul i september 2008.

Mye av aktiviteten i EURIPA siste halvdel av 2008 har vært forberedelser til den 9. WONCA Rural Health World Conference på Kreta 12.- 14. juni 2009.

8.5.7 Vasco da Gama Movement – the WONCA Europe working group for young and future General Practitioners

<http://www.vdgm.eu/>

De viktigste begivenhetene for VdGM fant sted under prekonferansen til WONCA Europe i Istanbul. Den femte prekonferansen for unge allmennpraktikere ble avholdt, som tidligere med stor entusiasme blant ca 50 deltakere. Fra Norge deltok Hogne Vaagland fra Bergen og Katrine Wennevold fra Tromsø.

Parallelt med prekonferansen ble VdGMs Europarådsmøte arrangert. Thomas Mildestvedt deltok som norsk representant i rådet. På Europarådsmøtet ble halve styret skiftet med nye valgte representanter blant representantene i Europarådet. Den portugisiske representanten Joao S. Carlos er president en årsperiode til.

Det pågikk ulike aktiviteter i de fem interessegruppene forut for konferansen. Flere av gruppene bidro med workshops.

The Themegroup on Education and Training arbeider særlig med en undersøkelse av motivasjon og trivsel blant unge allmennleger. Første del av undersøkelsen ble presentert under en workshop.

The Themegroup on Research har etablert et kommunikasjonsnettverk mellom unge allmennmedisinske forskere for utveksling av informasjon om pågående prosjekter. De arbeider med å etablere en forskningspris, "Young Researcher Award".

The Themegroup on Exchange jobber videre med å revitalisere utvekslingsprogrammet Hippocrates, som VdGM nå administrerer.

The Themegroup on Image har gjort en stor jobb i utvikling av hjemmesiden til organisasjonen. Den er i skrivende stund kommet ut med helt ny og tiltalende layout. *The Themegroup on Recruitment* har etablert et kommunikasjonsnettverk mellom sine medlemmer for utveksling av ideer omkring temaet rekruttering.

Det er etablert et samarbeid med HOC 2009 i Sveits og Malaga for 2010. Planleggingen av de neste års prekonferanser er allerede godt i gang. NFA har bevilget støtte til å sende inntil tre norske delegater til de neste WONCA Europe konferansene.

VdGM nasjonalt:

I Utposten nr 2 2008 ble det publisert en artikkel om VdGM; Knutsen M., Mildestvedt T. Vasco da Gama Movement – engasjement for unge allmennmedisinere. Gjennom VdGM får unge kollegaer i Norge invitasjoner til å delta på utvekslinger og konferanser. VdGM er en åpen bevegelse som alle i målgruppen kan delta i.

Ytterligere informasjon kan finnes på hjemmesiden www.vdgm.eu.

8.5.8 EURACT

<http://www.euract.org/>

Norsk representant er Mette Brekke, IASAM, UiO.

Det var møte i EURACT Council 8.-12.10. i Larnaca, Kypros.

EURACT er en noe "uformell" gruppe under WONCA Europe – se www.euract.org/
Det foreligger dog planer om å gjøre organisasjonen formell, slik at man representerer sin faglige organisasjon og det ikke er et uformelt "brorskap" slik som nå.

EURACT har ett medlem fra hvert europeisk land. Det er en "tankesmie" – et verksted – for kompetansebygging innen utdanning av allmennleger. Det pågår faste langsgående arbeidsgrupper innen grunnutdanning, videreutdanning og etterutdanning. I tillegg er det flere ad hoc arbeidsgrupper med avgrenset mandat, som for eksempel å jobbe med evalueringsmetoder for systematisk vurdering av allmennlegers kompetanse. Det er mange sentralt plasserte ressurspersoner i gruppa.

Det er bortimot 40 medlemsland, flere "nye" land er kommet til i det siste. En av hovedoppgavene for EURACT, er å bidra til å bygge opp og kvalitetssikre allmennmedisin i disse landene, på alle plan i utdanningskjeden. For eksempel innfører nå Moldova for første gang allmennmedisin i grunnstudiet og det unge EURACT-medlemmet som er ansvarlig for dette har en tøff oppgave. I Bosnia er man i full gang med å utdanne veiledere for videreutdanning, delvis ved hjelp av kurs som blir holdt i EURACT-regi – såkalte "Leonardo-kurs". Medlemmer fra land der allmennmedisin er vel etablert både i grunn- og videre/etterutdanning, for ikke å snakke om når det gjelder organisering av selve allmennlegetjenesten, vil fungere som en ressursgruppe for dem som så vidt har startet. Denne gang deltok vi i en heldags konferanse for kypriotiske allmennleger med representanter for faglige organisasjoner og myndigheter, fordi de der er i ferd med å omstrukturere og innføre både "National Health Insurance" og et listesystem.

Det er viktig at vi som er involvert i allmennmedisinutdanning i Norge støtter opp om dette forumet ved på betale den for oss beskjedne årskontingenten. Jeg er takknemlig for at dere fortsatt gjør dette!

8.5.9 EGPRN

<http://www.egprn.org/index.html>

Tor Anvik

EGPRN har hatt ett møte i 2008, Budapest 16.-19. oktober

Undertegnede deltok denne gang i hele samlinga, som besto av tre hovedelementer:

1. Workshop om "Collaborative studies".

Hovedfokus var på det største prosjektet "Gut-feelings in General Practice". Dette prosjektet dreier seg om legens bruk av sin intuisjon og (tause) erfaringskunnskap og har sitt hovedfeste i fire miljø i Frankrike, Nederland, Belgia og Tyskland. Sekretariatet sitter i Maastricht. Nærmere opplysninger finnes på <http://www.gutfeelingsingeneralpractice.eu/> Prosjektet er fortsatt åpent for nye interessenter.

2. General Council Meeting

Ved siden av løpende informasjon og rapportering var den viktigste saken som kom opp var at EGPRN har fått i oppdrag fra WONCA Europe å utarbeide en "Research agenda in General Practice". Dette dokumentet skal være retningsgivende for forskning innen WONCA og kan bli være et svært viktig dokument for prioritering av forskningsprosjekter innen allmennmedisin i Europa. Det ble lagt fram et omfattende dokument som vi ble bedt om å sanksjonere. Etter forslag fra den norske representanten ble det imidlertid vedtatt å justere dokumentet og deretter sendet på høring til alle nasjonale representanter. Min hensikt er å videresende dette til de 4 AFE-ene og til NFA for høringsuttalelser. Det ble antydnet at dokumentet vil komme i løpet av november/desember.

3. EGPRN workshop med keynote lectures og parallelle sesjoner med presentasjoner av forskningprosjekter samt postersesjoner.

Her var det som vanlig mange innslag om hjerte/karsykdommer som var hovedtema, samt om en rekke andre frittstående tema. Prisen for beste poster ble delt mellom en poster om et originalt dobbelt blindet behandlingsforsøk med ibuprofen versus ciprofloxacin ved ukomplisert UVI i allmennpraksis og en poster om den østerrikske legen Robert N. Braun. En fransk poster som konkluderte med personer med svekket hørsel har sterkt økt risiko for å utvikle demens vakte heftig debatt.

Neste møte 7. – 10. mai 2009 i Bertinoro, Italia

Tema : bruk av EDB-journaler i forskning i allmennpraksis

8.5.10 Internasjonalt arbeid i Øst Europaregionen

Toralf Hasvold

Kontakten med Øst-Europa har vært gjennom deltakelsen i "Northern Dimension for Health and Social well being, Expert group for Primary Health Care", som er et EU-forankret faglig nettverk. Det har vært møter i Oslo og i Kaliningrad med deltakelse fra Polen, Finland, Sverige, Russland, Hvitrussland, Latvia og Norge. I denne gruppen arbeides det blant annet med et dokument: Morgendagens primærhelsetjeneste i Europa.

Kontakten med Georgia er opprettholdt med flere besøk i Tbilisi og gjenbesøk av Amiran Gamkrelidze som gjesteforeleser i Tromsø. Det ble søkt UD om støtte til et utdanningsprosjekt av veiledere / lærere i allmenntilleggsmedisin i Georgia, men vi fikk ikke midler. Men vi fikk en oppfordring om å prøve igjen i 2009. Etter krigen i Georgia vil fokuset i en ny søknad bli knyttet til samarbeid om å utvikle demokratiske organisasjoner, nemlig en georgisk legeforening.

I tillegg har jeg levert en søknad til Senter for internasjonalisering av høgere utdanning om utveksling av universitetslærere og studenter mellom Georgias School of Public Health og Tromsø School of Public Health.

8.5.11 Nordic Federation of General Practice, NFGP

<http://www.nordicfederationofgeneralpractice.com/>

NFGP representerer et samarbeid mellom de fem nordiske allmenntilleggsmedisinske selskaper. NFGP eier de nordiske kongresser i allmenntilleggsmedisin og Scandinavian Journal of Primary Health Care, SJPHC. Anna Stavdal er styreleder i NFGP.

Gisle Roksund møtte på generalforsamlingsarrangement i København. Irene Hetlevik er norsk representant i kongresskomitéen. Anders Bærheim er norsk nasjonal redaktør av SJPHC.

Etter et norsk initiativ ble det startet en debatt om språk på de fremtidige nordiske kongresser i allmenntilleggsmedisin. Kongressen har i løpet av få år utviklet seg fra å være en kongress på skandinavisk til å bli en kongress på engelsk uten formelle vedtak. Etter styrets oppfatning, bør det arbeides for å få til en rimelig balanse mellom engelsk og nasjonale språk på de framtidige kongressene.

Nordisk kongress i allmenntilleggsmedisin 2009 arrangeres i København 13.-16. mai.

NFA er ansvarlig for å arrangeres nordisk kongress i allmenntilleggsmedisin i 2011. Denne vil gå av stabelen i Tromsø i tida 14.-17. juni, i samarbeid med ISM, Universitetet i Tromsø. Hovedkomiteen ble etablert i oktober 2008. Leder av hovedkomiteen er Svein Steinert.

8.5.12 Nordisk kvalitetsarbeid

KUP har hatt kontakt med nordiske kolleger i kvalitetsarbeid gjennom deltakelse på nordisk kvalitetsmøte (NORKVAL) siden 2002, sist i Reykjavik juni 2007 (Gunnar Andersen, Janecke Thesen), og på møte mellom Nordic Federation of General Practice (NFGP) og NORKVAL (Janecke Thesen). Det forhandles om en tilknytning mellom NFGP og NORKVAL, der NORKVAL får plass på NFGPs websider (<http://www.nordicfederationofgeneralpractice.com/>). Nytt møte er berammet i forkant av Nordisk kongress i København, i mai 2009.

8.5.13 Hippokrates

Norge er med i det europeiske utvekslingsprogrammet for leger under videreutdanning i allmenntilleggsmedisin, Hippokrates. Guri Rørtveit er inntil videre nasjonal koordinator for Hippokrates i Norge.

Det har vært betydelig økning i aktiviteten innenfor programmet i siste del av 2008. Ca 10 utenlandske leger har tatt kontakt og fått videreformidlet kontakt med norske vertsleger. Såvidt vites ble ingen praksisbesøk gjennomført i 2008, men forhåpentlig vil dette skje i løpet

av 2009. Få norske leger har tatt kontakt med ønske om hjelp til å reise ut, men programmet legger heller ikke opp til at dette skal skje via den norske koordinatoren, så vi har ikke oversikt over evt. aktivitet denne veien.

8.6 REFERANSEGRUPPER

8.6.1 Referansegruppe for praktisk kvalitetsarbeid i allmennmedisin

Jannik Falhof, Marit Gjørme, Frøydis Gullbrå, Sirin Johansen, Randi Kasin, Inger Lyngstad, Kirsti Malterud, Christian Mide, Reidar Moskvil, Kristin Prestegaard og Janecke Thesen (leder). Bente Aschim, Tor Carlsen, Bjørnar Nyen og Magne Rekdal er assosierte medlemmer av referansegruppa.

Gruppa ble etablert vinteren 2004. Den er faglig uavhengig og mottar ingen støtte fra farmasøytisk eller medisinteknologisk industri.

Referansegruppas medlemmer vil utvikle og dele sin kompetanse med kolleger på ulike måter. KUP anser Referansegruppa som en implementeringsgruppe innen praktisk kvalitetsarbeid. Til nå har vi prioritert formidling gjennom programposter om utvalgte matnyttige emner med utgangspunkt i nettsiden <http://www.legeforeningen.no/id/151599.0>

Målgruppa er allmennleger. Stoffet vi formidler bygger på egen erfaring og skal være underbygget med dokumentasjon og referanser som den interesserte leser selv kan vurdere. Ingen persongjenkjennbare opplysninger skal formidles. Faglig ansvar for den enkelte programpost ligger hos forfatteren, som har brukt resten av referansegruppa som et kommentarpanel underveis i prosessen. Vi har erfart at en funksjon som formidlingsveileder er nyttig i prosessen med å bringe erfaringene fra forbedringsprosjektene i våre egne praksiser fram til web-publiserbare, nedlastbare presentasjoner. Kirsti Malterud har hatt denne funksjonen i vår referansegruppe.

- Til nå har vi publisert syv nedlastbare lysbildeserier (tefontilgjengelighet, kortere ventetid, NOKLUS-data, drop-ins, ventetidsregistrering, den effektive pasientjournalen, brukerundersøkelser), og to artikler, se web-sidene. Vi har også tilrettelagt stoff rapportert av andre, bl.a. prosjekt i Sogn og Fjordane.
- Referansegruppa i praktisk kvalitetsarbeid ble tildelt inntil kr 350.000 fra Kvalitetssikringsfond I til prosjektet " Kvalitetsverktøy på allmennlegekontoret" i mai 2008. Les mer her:

<http://www.legeforeningen.no/index.gan?id=144524&subid=0>

Maturity Matrix (MM), et internasjonalt prosjekt om et kvalitetsverktøy for gjennomgang av legekontorets organisering er inkludert som et av flere andre verktøy, bl a RAVE3. Vi vil tilpasse disse verktøyene til norske spesialiserings- og resertifiseringsregler og har laget en godkjenningsordning for veiledere for MM. MM er et kvalitetsverktøy som stimulerer til tverrfaglig diskusjon og arbeid med organisatorisk egenutvikling av allmennlegekontoret i forhold til 7 utvalgte områder. Resultatet registreres elektronisk, og man kan sammenligne seg med andre legekontor i Europa (og Nigeria). Man kan velge å gjennomføre en oppfølging, der legekontoret arbeider med konkretisering av ideer og tanker som kom fram på kartleggingsmøtet. Les mer på www.kup.no. MM vil bli presentert på Nordisk kongress i København mai 2009, og vi tar sikte på en artikkel og en lysbildepresentasjon beregnet på dem som ønsker å ta MM i bruk.

RAVE3 er et elektronisk datauttrekksprogram som trekker ut sentrale data fra elektroniske

journalssystemer. Bearbeidede rapporter blir umiddelbart gjort tilgjengelig for legekantoret. Det er mulighet for benchmarking internt på kantoret, og med andre norske praksiser dersom man velger å sende utvalgte data til bearbeiding sentralt og vente på rapporter derfra.

- Referansegruppa møttes 180108 og 290808 til dagsmøter, og har ellers hatt kontakt pr telefon og e-post.
- Gruppa har mottatt støtte til sine aktiviteter fra Kvalitetsforbedringsfond i Dnlf, for prosjektet "Praktisk kvalitetsarbeid på små legekantor - pedagogisk tilrettelegging av eksempler". Prosjektet er avsluttet.
- Gruppa mottok SHDir's nasjonale Kvalitetspris 2007 for norske helse- og sosialtjenester.
- Legeforeningens Kvalitetspris for primærhelsetjenesten 2008 ble tildelt vårt medlem Kirsti Malterud. Malterud fikk prisen for artikkelen "Internkontroll på et allmennlegekantor". Artikkelen er publisert i Tidsskrift for Den norske legeforening nr. 17/2007. Artikkelen kan lastes ned her ([lenke](#)). I samme nummer finnes artikkelen "[Forebygging av faglige feil på allmennlegekantoret](#)" ([lenke](#))
- Gruppas medlemmer er aktive på en rekke andre felter, men da det er stor overlapp mellom medlemmene i KUP og medlemmene i referansegruppa henviser vi til årsmeldingen for KUP for de medlemmene som er aktive begge steder.

8.6.2 Referansegruppe for forebygging av hjerte- og karsykdom i allmennpraksis

Eivind Meland (leder), Irene Hetlevik og Bjørn Gjelsvik.

Det siste år har vært preget av følgende aktiviteter:

Deltagelse i SHDir's retningslinjearbeid for medikamentell primærforebygging av hjerte- og karsykdom. Bjørn Gjelsvik og Eivind Meland har deltatt i dette arbeidet. Retningslinjene vil bli publisert våren 2009.

Deltagelse i Nordisk risikogruppe. Dette er et nordisk samarbeidsprosjekt hvor mange av de ideer som har preget NSAM/NFAs tenkning på feltet er ført videre i en bredere sammenheng. Irene Hetlevik og Eivind Meland har deltatt i denne gruppen. Denne gruppen utgir en stor bok i vår på Studentlitteratur: Skapar vården ohälsa? Allmenntmedisinske refleksjoner.

Gruppen må fornyes i løpet av 2009.

8.6.3 Referansegruppe for akupunktur

Holgeir Skjeie (leder), Nils Lystad, Trygve Skonnord, Torbjørg Åmdahl, Khoa Doung, Bjarne Storset, Åshild Espeland og Christel Ganz.

Medlemmene i referansegruppen for akupunktur arbeider med gjennomføring og organisering av utdanningsprogrammer i medisinsk akupunktur som nedfelt i anbefalingene fra Legeforeningens Akupunktur-utvalg av 1992 og Legeforeningens Alternativ Medisin-Utvalg av 1998.

Vi arbeider organisatorisk gjennom Norsk Forening for Medisinsk Akupunktur sitt skoleråd. Kursprogrammene er forankret i godkjenningen i Legeforeningens kurskomitéer.

Arbeidet i 2008 har hatt 2 hovedarmer:

1. Videre fokusering på gjennomføringen av de reviderte utdanningsprogrammer, med følgende kursavvikling:
Januar 2008: Del 2-Grunnkurs i akupunktur.

Januar 2008: Del 2- Behandling av indreorganiske lidelser, Zang Fu.
April 2008: Klinisk kurs i behandling av muskel-skjelettlidelser og hodepine
April 2008: Kurs i akupunkturbehandling av psykosomatiske lidelser
August 2008: Klinisk kurs i akupunkturbehandling av nevrologiske lidelser
Oktober 2008: Kurs i akupunkturbehandling av urinveislidelser og gynekologiske lidelser
November 2008: Klinisk kurs i behandling av reumatologiske lidelser.
Sertifisering etter gjennomgått utdanningsprogram, med eksamener, Trondheim november 08

2. Utarbeidelse av vitenskapelig forskningsprotokoll for akupunkturbehandling av spedbarnskolik, i samarbeid med Institutt for Allmenn og Samfunnsmedisin, Universitetet i Oslo.

Enkelt blindet, randomisert, prospektiv multisenter-studie.

Prosjektledere: Trygve Skonnord og Holgeir Skjeie
Veiledere: Mette Brekke og Arne Fetvedt

Utførere: Spesialister i allmennmedisin som har gjennomgått Norsk Forening for Medisinsk Akupunktur sitt sertifiseringsprogram i akupunktur.

Pilotprosjekt vår 2009. Oppstart hovedprosjekt høst 2009.

8.6.4 Referansegruppe for farmakoterapi i allmennpraksis

Sture Rognstad (leder), Anne Stubdal, Geir Guttorm Flatabø, Olav Aandstad og Per Hofset.

Gruppens arbeid

Gruppen har kommunisert via e-post. Det er ikke avholdt møter i 2008. Referansegruppen har avgitt to høringsvar:

1. Vitamin K₂ og behandling av benskjørhet. Bruken av Vitamin K₂ som alternativ evt. supplement til eksisterende bisfosfanatbehandling.
2. Antipsykotika til eldre: Farene er kjent – forskrivningspraksis fortsetter som før.

Leder har deltatt i gruppe for å planlegge bedre hjertesviktomsorg i allmennpraksis.

Planlagt aktivitet: Referansegruppen bør bidra til implementering av 36 eksplisitte kriterier for riktigere forskrivning av legemidler til eldre (NorGEP-kriterier) som er under publisering. Høringsvar vil være hovedaktivitetene i året som kommer.

8.6.5 Referansegruppe for rusmedisin

Ivar Skeie (leder), Knut Boe Kielland, Dagfinn Haarr, Torgeir Gilje Lid, Harald Sundby og Bjørg Hjerkin.

Gruppen ble formelt opprettet i 2007, men har for alvor begynt å fungere høsten 2008. Medlemmene er alle allmennleger med lang erfaring i allmennmedisinsk rusmedisin, og de fleste er i gang med rusmedisinsk forskning. Alle deltakere har gjennom lengre tid vært aktive i undervisning og kursing i rusmedisin.

Gruppen avholdt sitt konstituerende møte i Oslo 30.10.08

Som gruppe har vi en del prosjekter i planleggingsfase som etter hvert vil bli virkeliggjort ilt 2009.

- 1) Høringer.
Vi har avgitt høringsuttalelse til Sprøyteromsloven – forslag til endring 2008 (nov 2008)
Kommentarer til Utredning om ny spesialitet i Rus- og avhengighetsmedisin (feb 2009)
- 2) Symposium på 16. Nordiske Kongress i allmenmedisin København mai 2009 -
Addiction and drug/alcohol abuse as a complex bio-psycho-social health problem
– a challenge for primary health care
- 3) Emnekurs i rus- og avhengighetsmedisin ved Nidaroskongressen oktober 2009 i
samarbeid med Senter for rus- og avhengighetsforskning (SERAF) ved UiO.
- 4) De enkelte er stadig aktive ved kurs/undervisning. Vi har målsetting om å bygge
opp en felles ”undervisningsbank” med foredrag og lignende.
- 5) Lage en oppdatert hjemmeside under NFA med bl.a. aktuelle linker.

I fjorårets årsmelding står omtalt et mulig bokprosjekt med en samlet framstilling av rusmedisin. Vi er kommet til at dette er et for ambisiøst prosjekt for gruppa. Men vi ønsker å samhandle med andre miljøer om denne ideen, og vi ta initiativ i så måte.

8.6.6 Referansegruppe for lesbisk og homofil helse

Mari Bjørkman (leder), Trond Daae-Johansen, Jorg Karlgård, Kirsti Malterud, Monica Nyquist, Janecke Thesen, Thomas Mørk Tønseth, Gunnar Frode Olsen (tilkommet i 2008).
Assosierte medlemmer per 31.12.08: Haakon Aars (psykiater og sexolog), Hanne Børke-Fykse (sosionom og prosjektleder i LLH og en pådriver for opprettelsen av denne referansegruppa).

Aktiviteter

Mari Bjørkman, Haakon Aars og Hanne Børke-Fykse (leder av Rosa Kompetanse) var 7-8 februar 08 på et seminar i Moss med tittelen *Nettverksmøte om bygging av nasjonal samarbeidsstruktur for utvikling og formidling av kunnskap om homohelse og levekår* i regi av Rosa Kompetanse / LLH (Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner). Agenda var å arbeide for å få undervisning om lesbisk og homofil helse inn i profesjonsutdanningene innen helse- og sosialfag. Dag Robin Simonsen deltok fra Barne- og Likestillingsdepartementet. Det ble opprettet et nettverk, Nettverket Rosa Kompetanse, og en styringsgruppe for nettverket. Flere av oss i ressursgruppen er med i nettverket, og Mari Bjørkman og Haakon Aars er med i styringsgruppen også. Styringsgruppen og nettverket ledes av Hanne Børke-Fykse.

Janecke Thesen sonderte, uten å få napp, om det finnes tilsvarende grupper som vår i andre land i Europa.

Ressursgruppen bidro med ulike innspill da Hanne Børke-Fykse fikk forespørsel i en enkeltsak om vanskeligheter i et lesbisk pasient-fastlege forhold.

Mari Bjørkman, med nyttige innspill fra Kirsti Malterud og Janecke Thesen, forfattet en artikkel i Utposten 5-2008 med tittelen *Hvordan kan du som fastlege møte dine lesbiske og homofile pasienter på en god måte?*

Mari Bjørkman ble intervjuet i magasinet Blikk oktober 2008 om temaet lesbiske kvinner og kreft.

Referansegruppens kurskomité, bestående av Mari Bjørkman (leder), Trond Daae-Johansen, Haakon Aars og Hanne Børke-Fykse, arrangerte et 16-timers emnekurs på Primærmedisinsk uke i oktober 2008 med tittelen *Helse hos lesbiske og homofile*. Kurset ble dessverre avlyst grunnet få påmeldte.

Det ble avholdt årsmøte 23.10.08. Der drøftet vi avlysningen av PMU-kurset, og snakket om hva og hvordan referansegruppen skal arbeide fremover: Kursgruppa består, og vi vil fortsette å tilby kurs innen vårt interessefelt til andre leger, fortrinnsvis allmennleger. Vi vil markedsføre oss mer aktivt, og vi vil forsøke å bli en ressursgruppe for andre leger. Videre vil vi gjerne være med og bidra ved utviklingen av et ressurscenter for HLBT (homofile, lesbiske, bifile og transpersoner) som planlegges av Barne- og likestillingsdepartementet.

Det har i 2008 ikke vært saker som har vært aktuelle å levere høringsvar til.

Ressursgruppen kommuniserer fortsatt godt og hensiktsmessig via den e-postbaserte Googlegruppen kalt HomLe.

Ressursgruppens nettside på Norsk Forening for Allmennmedisin sine nettsider fungerer, men har ikke blitt nyttet særlig aktivt.

8.6.7 Referansegruppe for muskel- og skjelettlidelser

Satya Sharma (leder), Jan Robert Grøndahl, Kurt Andreassen, Bård Natvig, Erik L. Werner, Øystein Holmedal, Oliver Müller og Pål Kristensen

Selv om gruppen ønsker flere medlemmer og målet har vært rundt 10-12 medlemmer, har ikke flere meldt seg inn. Det er primært ønske om at nye medlemmer er kvinner da det ikke er kvinnelige medlemmer i gruppen.

Vår største utfordring i 2008 var da et kurskomitémedlem i Lillehammerkurset trakk seg i 2008. Gruppen har opptrådt samlet og har hjulpet Ellen Scheel med å gjennomføre Lillehammerkurset som planlagt. Satya Sharma ble valgt inn i kurskomitéen og fikk svært god støtte av Pål Kristensen som støttet opp ved å være til stede to dager på kurset. Vi er svært fornøyd med at 3 medlemmer fra referansegruppen, Erik Werner, Kurt Andreassen og Satya Sharma bidro med forelesninger og i praktisk undervisning i undersøkelse og injeksjonsteknikker.

Referansegruppen hadde sitt årsmøte 05.12.08 i Oslo og diskuterte følgende temaer:

- Fremtiden til Lillehammerkurset. Gruppen var enig i å bistå Ellen Scheel så godt vi kan for at Lillehammerkurset kan fortsette i den tradisjonsrike rammen som den har vært i mange år.
- Bør ikke "second opinion" pasienter hos allmennpraktikere få dekket reise på lik linje med til spesialister. Bør ikke takst 2gd økes? Dette vil være en steg i riktig retning i å erkjenne at NFA setter pris på at noen medlemmer skaffer seg tilleggskompetanse som kommer allmennmedisinen til nytte i form av undervisningsressurser på kurs for allmennleger og i å bistå andre kolleger i behandlingen av vanskelige pasienter.

- Gruppen vil fortsette å fremheve at allmennpraktikere så langt som mulig undervises av allmennpraktikere i muskel- og skjelettlidelser.
- Det har kommet frem at mange pasienter ikke får dekket sine utgifter av forsikringsselskapene når de velger å gå til spesialist i allmennmedisin med spesialkompetanse på muskel-skjelett-lidelser. De får derimot dekket utgiftene hvis de går til fysioterapeut. Det har hendt at pasienter med ”frossen skulder” har fått dekket utgifter hos fysioterapeut som ikke har hatt noe adekvat tilbud til pasienten, mens utgiftene til spesialisten i allmennmedisin ikke er blitt dekket, selv om pasienten er blitt frisk ved hjelp av intraartikulære kortisoninjeksjoner som ganske mange spesialister i allmennmedisin nå behersker. Gruppen vil ta dette opp med forsikringsselskapene, slik at hvis fastlegen henviser til spesialist i allmennmedisin med spesialkompetanse, så bør pasientene få dekket utgiftene på lik linje som til fysioterapeut og til andre spesialister.

Utfordringer i 2009:

- Gruppen har fått forspørsel fra NFA om å lage ”retningslinjer” for bruk av tekniske undersøkelser som ultralyd, røntgen og MR innen muskel og skjelettlidelser. Arbeidet ledes av Erik Werner.
- Flere gruppedlemmer vil være bidragsytte til artiklene som skal publiseres i tidsskriftet i forbindelse med muskel-skjelett-tåret.
- Å arbeide for at Lillehammerkurset, med sine lange tradisjoner, fortsetter og videreutvikles i samarbeid med gode krefter innen allmennmedisin, spesialisttjenesten og fra fysioterapien.

8.6.8 Referansegruppe for helseopplysning

Odd Winge (leder), Olav Thorsen, Bård Natvig og Johnny Mjell

Det har vært lite aktivitet i gruppen i 2008. Vi har noen prosjekter som er på tenkestadiet, og medlemmene har hatt noe kontakt, men ikke noe formelt møte. Noen ideer har vi så smått begynt å arbeide på, bl.a. helseopplysning og internett.

Odd Winge deltok i møte for referansegrupper i Oslo høsten 2008.

Vi understreker at gruppen ikke er nedlagt. Vi er åpne for nye medlemmer og interessante innspill.

8.6.9 Referansegruppe for legevaktsmedisin

Helen Brandstorp (leder), Aase Aamland, Kristine Asmervik, Jesper Blinkenberg, Helen Brandstorp, Karsten Kehlet, Jan-Petter Lea, Tobias Nieber, Anne Kathrine Nore, Brynjar Reberg, Ståle Onsgård Sagabråten, Bjarte Sørensen og Janecke Thesen.

Referansegruppen ble opprettet i desember 2005 etter initiativ fra Nasjonalt kompetansesenter for legevaktsmedisin (Nklm). Gruppen er åpen.

Aktivitet

Gruppen har hatt to telefonmøter (april og juni) og et møte på Gardermoen i august. Referat skrives, men legges ikke ut på hjemmesidene da de fungerer mest som arbeidsverktøy internt.

Arbeidsoppgaver

- Innspill til styret i NFA i juni vedr legevaktskapittelet i mai 2008-versjonen av ”Utvikling av legetjenestene i kommunen”
- Innspill til leder i ref.gruppen som har arbeidet i HOD sin arbeidsgruppe som skal se helhetlig på de prehospitale tjenestene (rapport avsluttes på overtid vinteren 2009)
- Innspill til leder som har deltatt i legeforeningens arbeid ”Godt legevaktsarbeid”
- Medlemmer i referansegruppen med arbeidsplass på Nklm har vært med å lage dette senterets forslag til Handlingsplan for legevakt (levert Hdir jan 2009)
- Høringsinnspill til aktuelle høringer til styret i NFA
- Gruppemedlemmer har også i år deltatt i Norsk legevaktsforums tverrfaglige årskonferanse, denne høsten i Steinkjær, samt lederkonferansen på Hurtigruta, i mars.
- Deltagelse på NFA sin samling for referansegrupper, i oktober
- Flere medlemmer deltar i kurskomiteen for NFA sitt årsmøtekurs i legevaktsmedisin 2009
- Bokanmeldelse i Utposten: Traumatologi, C Falck Larsen, J Roed, J Falck Larsen

8.6.10 Referansegruppe for gastroenterologi

Pål Kristensen (leder), Torgeir Fjermestad, Irene Hetlevik, Karl Hilt, Paul Juul-Hansen, Jørgen Urnes, Knut-Arne Wensaas

Kompetansepersoner

Terje Johannessen, Roar Johnsen, Ingard Løge, Hermod Petersen, Per Olav Vandvik

Formål

Gruppen skal fremme god forståelse og håndtering av gastrointestinale problemer i allmennpraksis gjennom forskning, undervisning og kunnskapsformidling.

Forskning:

Etter initiativ fra referansegruppen holder Karl Hilt på med et prosjekt vedr. Calprotectin-test i allmennpraksis. Flere av gruppens medlemmer er veiledere. Jørgen Urnes og Knut-Arne Wensaas arbeider med egne dr.gradsprosjekter.

Møter/Kurs/Undervisning

- Gruppen arrangerte en “Workshop: Unexplained Gastrointestinal Complaints in Primary Care - An Integrative Approach” på den europeiske WONCA-kongressen i Istanbul i sept. 2008.
- Pål Kristensen og Karl Hilt deltok på årsmøtet i ESPCG under kongressen i Istanbul der Hilt fikk stipend med tittelen ”Future Star Award”.
- Medlemmene har individuelt hatt studentundervisning, deltatt og bidratt på ulike kurs og kongresser innenfor allmennmedisin og gastroenterologi nasjonalt og internasjonalt. Lederen deltok på fellesmøte for referansegruppene i NFA i Oslo. Medlemmene oppdaterer gastrokapittelet i Norsk Elektronisk Legehåndbok og er fagmedarbeider for gastrokapittelet i Norsk Legemiddelhåndbok.
- Gruppen har i 2008 gitt kommentarer til flere faglige høringsuttalelser etter invitasjon fra NFA.

Internasjonal kontakt

Vår referansegruppe ble opprettet i 2003 som resultat av medlemmenes kontakt med europeiske kollegaer gjennom mange år og gruppens leder har vært med i ”The Steering Committee” i ESPCG siden 1996. Se hjemmesiden www.espcg.org der vår norske gruppe er representert med egne sider. ESPCG har økt sin aktivitet de siste årene og stiller økende krav

til aktiviteten i nasjonale grupper. ESPCG arbeider bl.a. med retningslinjer, flernasjonale forskningsprosjekter og arrangerer symposier på nordiske kongresser i allmennmedisin, WONCA kongresser og europeiske kongresser i gastroenterologi.

8.6.11 Referansegruppe for astma og KOLS

Svein Høegh Henrichsen (leder), Arnulf Langhammer, Hasse Melbye, Ola Storrø, Torbjørn Øien og Anders Østrem.

Gruppen har som målsetning å implementere gjeldende retningslinjer for behandling av obstruktive lungesykdommer. I motsetning til andrelinjetjenesten, må allmennleger jobbe på tvers av ulike spesialområder og må da være mer symptomorientert i sin tilnærming til pasienter. Gruppen jobber derfor også med tilgrensende områder som allergi og hjertesvikt.

Møter

Vi har i løpet av året holdt hovedkontakten via e-mail. Flertallet av gruppen har også hatt drøftelser under kurs innen fagområdet, der mange har deltatt som forelesere. Vi har hatt et formelt møte i år.

Aktivitet

Gruppen har i år jobbet videre med kurs og utarbeidelse av kliniske råd . I samarbeid med nettverket Lunger i Praksis har vi utarbeidet kursprogram med hovedvekt på spirometri og diagnostikk av KOLS og Astma. Flere av medlemmene har holdt foredrag under spirometrikurs i Oslo, Trondheim og Tromsø med til sammen over 300 deltagere. Gruppens medlemmer holdt også kurs i spirometri i regi av Østfold legeforening og hadde ansvar for et KOLS-kurs under Primærmedisinsk uke.

Internasjonalt deltok medlemmene med foredrag og innlegg under IPCRG(International Primary Care Respiratory Group) kongressen i Sevilla i mai 08. To av medlemmene holdt også innlegg på den europeiske allergikongressen EACCI i Barcelona, og en var møteleder under e-postersesjonen under den europeiske lungekongressen ERS.

I forbindelse med samarbeidet mellom IPCRG og WONCA er en av gruppens medlemmer blitt oppnevnt som kontakt for WONCA Europa.

Vi har også et godt samarbeid med lungegruppene i våre danske søsterorganisasjoner DSAM og SFAM.

Anders Østrem er oppnevnt til KOLS rådet av Helsedirektoratet.

Svein Høegh Henrichsen er oppnevnt som medlem av tobakkskaderådet

Flere av gruppens medlemmer er også involvert i utarbeidelse av en ny veileder for diagnose og behandling av astma med støtte fra legeforeningen, og med utarbeidelse av nye nasjonale retningslinjer for diagnose og behandling av KOLS i Helsedirektoratet.

Gruppen er også aktive på forskningsfronten og samtlige medlemmer holder på med forskjellige forskningsprosjekter innen lungesykdommer i allmennpraksis.

8.6.12 Referansegruppe for arbeid og velferd

Kjartan Olafsson (leder)

Dessverre har det ikke lyktes å få aktivitet pga manglende interesse for deltakelse, men leder prøver videre å rekruttere medlemmer.

8.6.13 Referansegruppe for diabetes

Kristian Furuseth (leder), Anne Karen Jenum, John Cooper og Kristian Midthjell.
Assosiert medlem: Kristian F. Hanssen

Ikke mottatt bidrag til årsmeldingen.

8.6.14 Referansegruppe for psykiatri

Manjit Kaur Sirpal (leder fra 08), Erik Shetelig, Hilde Skrede, Olaf Olavsen og Ove Kristianslund.

Gruppens aktiviteter har vært deltagelse i aktiviteter i regi av Hdir;

1. Samhandling internt i 2.-linjetjeneste
2. Arbeid med psykisk helse (NAV)
3. Veileder for ADHD
4. Dags seminar for samarbeid med div. støtte organisasjoner mht psykisk helse

Videre har gruppen tenkt seg fortsatt å delta i div aktiviteter i regi av Hdir, og forberede kursvirksomhet. Vi planlegger kurs i Diagnostikk/Behandling av Depresjon/Angst i alm praksis. Vi er fortsatt i tenkeboksen, og ønsker å profilere oss mot fastlegene.

8.6.15 Referansegruppe for gynekologi

Kari Hilde Juvkam (leder) og Hilde Beate Gudim

Vi har slutført boken ”Gynekolog kort og godt”, utgitt på Universitetsforlaget september 2008. Boken bør være en selvfølgelig del av enhver allmenmedisiners nærbibliotek. Den er anmeldt i Tidsskrift for den norske legeforening og anbefalt!

Hilde var representant i Styringsgruppe i regi av HOD i forbindelse med en stor konferanse om fødselsomsorgen. Hun er oppnevnt som medlem/nestleder av Nasjonalt råd for fødselsomsorgen som har medført et omfattende arbeid sommer -høst 2008 i forkant av Stortingsmeldingen om fødselsomsorgen som kom nå i februar 2009.

Fra september 2008 20 % stilling som Praksiskonsulent ved Kvinneklinikken Sykehuset Asker og Bærum. Dette gir rom for å profilere/øke kunnskapsnivået i gynekologi /obstetikk blant allmennleger i området.

Kari Hilde er fortsatt leder for Rådgivningsgruppen for Masseundersøkelsesprogrammet for livmorhalskreft. Denne gruppen jobber på nasjonalt nivå med kvalitetssikring av dette screeningprogrammet. På forskningsdagen på Primærmedisinsk uke presenterte hun protokoll til prosjekt om tiltak for å bedre oppmøte til screening i en risikogruppe for livmorhalskreft. Hun har deltatt på nettverksmøte om seksuelt overførte sykdommer (SOI) i regi av Folkehelseinstituttet mai 2008. I oktober 2008 kom Nasjonale Faglige retningslinjer for antibiotikabruk. utgitte av helsedirektoratet i samarbeid med Antibiotikasenteret for Primærhelsetjenesten (ASP). En bredt sammensatt gruppe allmenmedisinere og noen spesialister jobbet frem dette produktet og Kari Hilde bidro til kapittelet om gynekologisk infeksjoner og behandling av gravide og ammende. Hun har også holdt en rekke foredrag innen ulike gynekologiske emner, blant annet om prevensjon på det årlige kurset i farmakoterapi arrangert av Farmakologisk institutt, UiO.

8.6.16 Referansegruppe for sykehjemsmedisin

Stephan Ore (leder)

Referansegruppen for sykehjemsmedisin har brukt 2008 til å etablere seg og nå består av totalt 9 medlemmer. Vi møttes for første gang i Stavanger ifm. med Forum sykehjemsmedisins landskonferanse i sykehjemsmedisin. Vi har bidratt til 2 høringsuttalelser i 2008. Ut over dette har vi hatt diskusjoner og nytte av hverandre via e-post. Planer for et mer aktivt 2009 ble lagt.

8.6.17 Referansegruppe for kognitiv terapi (KT i AM)

Jon Aga, Bente Aschim, Guri Svendsen (assosiert medlem, kurskomitemedlem), Janecke Thesen (leder, kurskomitemedlem), Lars Moland, Morten Laudal (kurskomitemedlem, webmaster), Nils Kolstrup (nestleder), Randi Kasin, Reidun Kismul, Satya Sharma og Sverre Lundevall.

Grappa ble planlagt våren 2008, på siste samling i første etterutdanningsopplegg for kognitiv terapi i allmennmedisin på Lovund på Helgelandskysten. Oppstartsmøte ble avholdt på PMU 27.10.08. Hensikten er å ivareta det spennende allmennmedisinske fagmiljøet som hadde vokst fram i løpet av etterutdanningen i KT i AM, og å rekruttere flere kolleger. Grappa er faglig uavhengig og mottar ingen støtte fra farmasøytisk eller medisinteknologisk industri.

Referansegruppas medlemmer vil utvikle og dele sin kompetanse med kolleger på ulike måter. Målgruppa er allmennleger. Stoffet vi formidler bygger på egen erfaring og skal så langt mulig være underbygget med dokumentasjon og referanser som den interesserte leser selv kan vurdere. Ingen persongjenkjennbare opplysninger skal formidles. Faglig ansvar for den enkelte programpost ligger hos forfatteren, som kan bruke resten av referansegruppa som et kommentarpanel underveis i prosessen. Vi har lært fra andre grupper at en funksjon som formidlingsveileder er nyttig i prosessen med å bringe erfaringer fra teknikkene hentet fra kognitiv terapi i våre egne praksiser fram til web-publiserbare, nedlastbare presentasjoner eller artikler.

- Grappa arrangerer kurs 23. og 24. april 2009 på Utstein, ved Stavanger, i KT i AM. Vi bygger på erfaringene til Lee David, som har skrevet boka: *Using CBT in General Practice: The 10-minute consultation*. (The only CBT book designed specifically for busy GPs and other health professionals). Hennes instruktør, Jeannie Bruce, tar oss gjennom de to dagene, der vi bruker egne erfaringer i utforskning av muligheter innen KT. Kurset er fulltignet.
- Grappa arrangerer nytt kurs 10-12. juni i Nyvågar rorbuer, Kabelvåg. Programmet er under utforming.
- Vi samarbeider med prosjektet: *Internet-based cognitive therapy in the treatment of patients with mental health problems in general practice*. Formålet med prosjektet er å videreutvikle dataverktøy (MoodGYM) <http://moodgym.anu.edu.au/welcome> som allerede finns til egenbehandling av depresjon og angst, slik at det kan brukes i allmennpraksis. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt med Psykologisk Institutt og Allmennmedisinsk forskningsenhet ved ISM. Forskningsprosjektet og referansegruppa ser samarbeid som en win-win-situasjon, slik at de verktøyer som utvikles vil kunne implementeres i en allmennmedisinsk hverdag til glede for pasienter og leger.

8.6.18 Referansegruppe for medisinsk uforklarte plager og sykdommer (MUPS)

Kirsti Malterud (leder). Referansegruppen er under etablering.

8.7 LOKALE REPRESENTANTER

Foreningens lokale representanter (LR) er etter vedtektenes § 3-4-8 allmennlegerepresentanten i kurskomitéen Legeforeningens lokalavdelinger. Er det flere allmennleger i kurskomitéen, utgjør de Norsk forening for allmenntmedisins lokale fagteam og konstituerer seg med en leder.

Valg av LR skal utføres på lokalforeningens årsmøte med en funksjonstid passende med lokale bestemmelser.

LR skal være lokal initiativtaker, pådriver og koordinator for allmenntmedisinsk fagutvikling herunder ta initiativ til lokale kurs og annen faglig aktivitet.

LR skal samarbeide med Norsk forening for allmenntmedisins styre og AU og kan søke samarbeide med fagutviklingsgruppene, veilederkoordinatorene i Dnlf, praksiskoordinatorer og praksiskonsulenter på sykehusene, allmennlegeutvalg, legevaktutvalg og lokale smågrupper m.v.

De lokale representantene deltar på det årlige seminaret for kurskomiteer på Soria Moria i januar, arrangert av spesialitetskomiteen i allmenntmedisin og NFA, herunder 2008. De lokale representantene gjør en stor innsats lokalt med arrangement av ulike kurs for allmennlegene. De representerer en stor ressurs for foreningen på lokalt og regionalt nivå. Foreningen trenger noe tid for å utvikle hensiktsmessige samhandlingsformer mellom styre og de lokale representantene.

9 Tildeling av priser, stipend, med mer

9.1 Løvetannprisen 2008

Tildelt Jannike Reymert.

9.2 Forfatterstipendet for 2008

Ikke utdelt i 2008.

9.3 Forskningsprisen 2008

Tildelt Jan Robert Grøndahl.

9.4 Tildeling av allmennpraktikerstipend

Ekstrastipend fra NFA, tildelt etter e-mail runde blant AFUs medlemmer primo 2008

Etternavn	Fornavn	Prosjektets tittel
Jensen	Kaspar Buus	Legemiddelindustrieforskning i allmenntmedisin

Følgende har fått allmennpraktikerstipend for 2. halvår 2008. Tildelt 8.4.08

Etternavn	Fornavn	Prosjektets tittel
Abildsnes	Erik	Hvordan samtaler fastleger med sine pasienter om livsstilsendringer?

Andreassen	Kurt	De Quervains tenosynovaginit i hånden. En oversiktsartikkel.
Fagan	Mark	Antibiotikabruk ved Sykeheim
Felde	Gunhild	"An epidemiological study of the association between anxiety, depression, and urinary incontinence"
Jakobsen	Kristin Alise	Pasienters tanker og holdninger til luftveisinfeksjon, antibiotikabruk, samt resistens. En kvalitativ intervjustudie.
Jeppesen	Jonas Carsten	Skiskaderegistrering ved skipatrolje vs legesenter – en retrospektiv studie av grunnlaget for vår viden om skadespanorama ved alpinvinteraktiviteter.
Juvkam	Kari Hilde	Oppmøte av eldre kvinner til cytologisk prøvetaking fra cervix – kan fastlegeordningen brukes for å øke deltagelse?
Knutsen	Kirsten Valebjørg	Vitamin D-mangel blant pasienter i en multikulturell allmennpraksis: en skjult epidemi?
Reymert	Jannike	Ny giv – livsstil for livstid
Selnes	Lene Dæhlen	Ungrom som selvskader – hvordan møter allmennleger denne pasientgruppen?
Skjeie	Holgeir	Akupunkturbehandling ved spedbarnskolikk. Enkelt-blind randomisert prospektiv studie.

Følgende har fått allmennpraktikerstipend for 1. halvår 2009. Tildelt 7.10.08.

Etternavn	Fornavn	Prosjektets tittel
Abildsnes	Eirik	Hvordan samtaler fastleger med sine pasienter om livstilsendring?
Bakken	Marit Stordal	Medikamentevaluering- og endring hos eldre med funksjonssvikt.
Berge	Hilde Moseby	Forskrivning og bruk av glukosamin i norsk allmennmedisin.
Brandstorp	Helen	Trening i lokale akuttmedisinske team, en læringsvei i samhandling?
Hana	Jan	Ledelse i distriktsmedisinen.
Jacobsen	Hege-Rebecca	Når hjertet trenger endring – pasientens tanker og motivasjon etter hjertesykdom.
Juvkam	Kari Hilde	Kan en direkte henvendelse fra fastlegen bedre oppmøte til cervixcytologisk prøve i en risikopopulasjon for livmorhalskreft?
Mjølstad	Bente Prytz	"Det kontinuerlige lege-pasientforholdet. Betydningen av informasjonsoverføring fra fastlegen til sykehjemslegen ved innleggelse av eldre pasienter i en forsterket sykehjemsavdeling."
Skjeie	Holgeir	Effekt av akupunktur ved spedbarnskolikk.

10 Hvem var/er hvem i NFA 2008/2009

10.1 Styret

Gisle Roksund (leder), Trond Egil Hansen (nestleder), Helen Brandstorp, Karsten Kehlet, Marit Hermansen, Trine Bjørner og Ståle O. Sagabråten. Varamedlemmer: Arnfinn Seim, Marte Kvittum Tangen og Morten Laudal

10.2 Allmenntedisinsk forskningsutvalg (AFU)

Elise Klouman (leder), Anne Karen Jenum (vara)
Ole Rikard Haavet (nestleder), Erik Werner (vara),
Atle Klovning (Oslo), Arne Fetveit (vara),
Sabine Ruths (Bergen), Eivind Meland (vara),
Arnfinn Seim (Trondheim)
Anna Luise Kirkengen (Tromsø), Knut Arne Holtedahl (Hasse Melbye i KAHs perm) (vara)

10.3 Allmenntedisinsk kvalitetsutvalg, KUP

Janecke Thesen (leder), Gunnar Andersen (nestleder), Randi Kasin, Sirin Johansen, Frøydis Gullbrå, Christian Mide, Inger Lyngstad (vara), Bjørnar Nyen (vara)

10.4 Allmenntedisinsk Utdanningsutvalg, AU

Gabriele Nilsen (leder), Morten Laudal (nestleder), Sverre Lundevall, Kine Cecilie Jordbakke, Peder Halvorsen, Torgeir Gilje Lid, Annelise Skeie (vara), Robert Tunestveit (vara), Anne Korsæth (vara)

10.5 Allmenntedisinsk Klassifikasjonsutvalg

Anders Grimsmo (leder), Ivar Mediås, Torgeir Schmidt-Melbye

10.6 Honorarutvalget

Ole Rikard Haavet, Signe Flåtthorp og Peter Prydz.

10.7 Internasjonalt arbeid

Wonca World Council: Gisle Roksund
Wonca Europe Council: Gisle Roksund, observatør: Janecke Thesen
Equip: Janecke Thesen, Tor Carlsen
EURIPA. Elisabeth Swensen
EURACT. Mette Brekke
Vasco da Gama Movement. Thomas Mildestvedt
EGPRN. Tor Anvik
WICC. Anders Grimsmo
The Wonca Working Party on Women and Family Medicine (WWPWFM): Janecke Thesen og Kirsti Malterud
Øst Europa. Toralf Hasvold
NFGP. Styreleder Anna Stavdal. Norsk repr. i styret: Gisle Roksund

10.8 Referansegrupper

10.8.1 Referansegruppe for praktisk kvalitetsarbeid i allmenntedisin

Janecke Thesen (leder), Jannik Falhof, Marit Gjølme, Frøydis Gullbrå, Sirin Johansen, Randi Kasin, Inger Lyngstad, Kirsti Malterud, Christian Mide, Reidar Moskvil og Kristin Prestegaard. Bente Aschim, Tor Carlsen, Bjørnar Nyen og Magne Rekdal er assosierte medlemmer av referansegruppa.

10.8.2 Referansegruppe for forebygging av hjerte- og karsykdom i allmennpraksis

Eivind Meland (leder), Irene Hetlevik og Bjørn Gjelsvik.

10.8.3 Referansegruppe for akupunktur

Holgeir Skjeie (leder), Nils Lystad, Trygve Skonnord, Torbjørg Åmdahl, Khoa Doung , Bjarne Storset, Åshild Espeland og Christel Ganz.

10.8.4 Referansegruppen for farmakoterapi i allmennpraksis

Sture Rognstad (leder), Anne Stubdal, Geir Guttorm Flatabø, Olav Aandstad og Per Hofset.

10.8.5 Referansegruppe for rusmedisin

Ivar Skeie (leder), Knut Boe Kielland, Dagfinn Haarr, Torgeir Gilje Lid, Harald Sundby og Bjørg Hjerkin.

10.8.6 Referansegruppe for lesbisk og homofil helse

Mari Bjørkman (leder), Trond Daae-Johansen, Jorg Karlgård, Kirsti Malterud, Monica Nyquist, Janecke Thesen, Thomas Mørk Tønseth, Gunnar Frode Olsen (tilkommet i 2008). Assosierte medlemmer: Haakon Aars og Hanne Børke-Fykse.

10.8.7 Referansegruppe for muskel- og skjelettlidelser

Satya Sharma (leder), Jan Robert Grøndahl, Kurt Andreassen, Bård Natvig, Erik L. Werner, Øystein Holmedal, Oliver Müller og Pål Kristensen

10.8.8 Referansegruppe for helseopplysning

Odd Winge (leder), Olav Thorsen, Bård Natvig og Johnny Mjell

10.8.9 Referansegruppe for legevaktsmedisin

Helen Brandstorp (leder), Aase Aamland, Anne Kathrine Nore, Brynjar Reberg, Janecke Thesen, Jan-Petter Lea, Jesper Blinkenberg, Karsten Kehlet, Ståle Onsgård Sagabråten, Tobias Nieber, Bjarte Sørensen og Kristine Asmervik.

10.8.10 Referansegruppe for gastroenterologi

Pål Kristensen (leder), Torgeir Fjermestad, Irene Hetlevik, Karl Hilt, Paul Juul-Hansen, Jørgen Urnes, Knut-Arne Wensaas
Kompetansepersoner: Terje Johannessen, Roar Johnsen, Hermod Petersen, Jørgen Urnes, Per Olav Vandvik.

10.8.11 Referansegruppe for astma og KOLS

Svein Høegh Henriksen (leder), Arnulf Langhammer, Hasse Melbye, Ola Storrø, Torbjørn Øien og Anders Østrem.

10.8.12 Referansegruppe for arbeid og velferd

Kjartan Olafsson (leder).

10.8.13 Referansegruppe for diabetes

Kristian Furuseth (leder), Anne Karen Jenum, John Cooper og Kristian Midthjell.
Assosiert medlem: Kristian F. Hanssen

10.8.14 Referansegruppe for psykiatri

Manjit Kaur Sirpal (leder), Erik Shetelig, Hilde Skrede, Olaf Olavsén og Ove Kristianslund.

10.8.15 Referansegruppe for gynekologi

Kari Hilde Juvkam (leder) og Hilde Beate Gudim.

10.8.16 Referansegruppe for sykehjemsmedisin

Stephan Ore (leder)

10.8.17 Referansegruppe for kognitivterapi i allmenmedisin (KT i AM)

Jon Aga, Bente Aschim, Guri Svendsen (assosiert medlem, kurskomitemedlem), Janecke Thesen (leder, kurskomitemedlem), Lars Moland, Morten Laudal (kurskomitemedlem, webmaster), Nils Kolstrup (nestleder), Randi Kasin, Reidun Kismul, Satya Sharma og Sverre Lundevall.

10.8.18 Referansegruppe for medisinsk uforklarte plager og sykdommer (MUPS)

Kirsti Malterud (leder).

11 NFAs vedtekter

NFAs vedtekter er tilgjengelige på

<http://www.legeforeningen.no/index.gan?id=125899&subid=0>